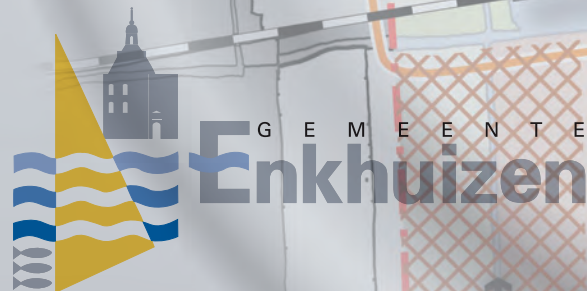

Stadsvisie Enkhuizen 2030

Enkhuizen: Gastvrije haven en historisch glorie

Stadsvisie Enkhuizen 2030

Enkhuizen: Gastvrije haven en historisch glorie

Vastgesteld door de gemeenteraad van Enkhuizen
op 2 december 2009

Inhoudsopgave

Deel I Identiteit van Enkhuizen in 2030: Gastvrije haven en historische glorie **7**

1.1	Identiteit van Enkhuizen in 2030	8
1.2	Sociaal perspectief	10
1.3	Economisch perspectief	12
1.4	Wonen en bouwen	13
1.5	Toerisme en recreatie	14
1.6	Infrastructuur en mobiliteit	17

Deel II Richtinggevende uitspraken **19**

Deel III Uitwerking tot 2020: Structuurvisie Enkhuizen **23**

3.0	Inleiding	24
3.1	Op de schouders van ...	25
3.2	De ruimte van Enkhuizen	34
3.3	Visie Enkhuizen 2020	46
3.4	De visie in het kort	62
3.5	Uitvoerbaarheid	53

Bijlagen **71**

Bijlage 1	Overzicht projecten
Bijlage 2	Literatuur
Bijlage 3	Visiekaart 2020

deel /

Identiteit van Enkhuizen in 2030: Gastvrije haven en historische glorie

1.1 Identiteit van Enkhuizen in 2030

In 2030 is Enkhuizen modern met een zichtbaar rijke geschiedenis als waterstad. Een functionele en overzichtelijke stad, door slimme zonering van gerichte gebieden voor toerisme, wonen en werken. De stad is charmant en de sfeer ontspannen. Door promotie, acties en andere creatieve marketing staat Enkhuizen op de kaart. De vele bezoekers omschrijven het hart van de stad als 'sociaal' en 'knus', terwijl het buitengebied 'levendig' en 'ondernemend' is. Drie pijlers vormen de basis voor het Enkhuizen van 2030. Een uniek historisch hart, toerisme én Seed Valley. Onmiskenbaar is ook hoe sociaal sterk Enkhuizen is: betrokken en toegankelijk.

Historisch hart

De binnenstad is in de eerste plaats een rustige plek voor bewoners. Enkhuizers koesteren de oude binnenstad als symbool van het roemrijke verleden. De historische structuur en monumenten zijn zorgvuldig behouden of beter afleesbaar gemaakt. Historische verlichting en wegbewijzing sieren de straten. De binnenstad is vernieuwd op vlakken waar het aansluit bij de cultuurhistorische waarden hetgeen heeft geleid tot kwaliteitsverbetering. Promotors zetten de binnenstad op de kaart als een plek waar men kan genieten van de authentieke, lokale belevenis. Inwoners en bezoekers waarderen het onthaastte leven en de eenvoud. Kwaliteit en bewustwording op het gebied van voeding, leef-omgeving, zingeving en wellness staan voorop.

Toerisme

In 2030 zijn toerisme en werkgelegenheid uitgebreid naar de randen van de stad en het buitengebied. Het drukke toeristische middelpunt ligt buiten de historische binnenstad. Het watertoerisme op en aan het IJsselmeer floreert. Een nieuw strand met boulevard bij het Enkhuizer Zand is een walhalla voor toeristen uit binnen- en buitenland. Ook de polder Het Grootslag en het Streekbos trekken meer

bezoekers dan ooit. De binnen- en de buitenstad zijn met elkaar verbonden door busverbindingen, wandel- en fietsroutes en het gebruik van binnenwateren. De toeristische route loopt van het Enkhuizer Zand tot het Dirck Chinaplein en is met een duidelijke wegbewijzing goed te vinden.

Seed Valley

In de buitenste ring van Enkhuizen, zoals op Krabbersplaat en Schepenwijk is ruimte voor grootschalige werkgelegenheid. Trots van de Enkhuizer economie is Seed Valley. Het internationale centrum voor de veredeling van voedingsgewassen en bloemen is verankerd in de maatschappij. Het kennisinstituut en de leerstoel dragen bij aan de identiteit en de naamsbekendheid van de stad.

Sociaal sterk

Enkhuizers hebben altijd bekend gestaan om hun betrokkenheid. Dat vertaalt zich onder andere in een grote toegankelijkheid voor ouderen en hulpbehoevenden. Organisaties in het maatschappelijk middenveld spelen daarbij samen met burgers, een grote rol. Zo is de Care Campus in 2023 een feit door een samenwerking van een

woningbouwcorporatie, een zorgverzekeraar, een school en een huisartsenpraktijk. Burgers en organisaties hebben de ruimte om mee te denken en mee te doen. In 2030 werken burger, bedrijf en gemeente samen aan projecten. Zij geven die in samenspraak vorm met een duidelijke kaderstellende rol van de regie-gemeente. Betrokkenheid is er niet alleen bij elkaar, maar ook voor volgende generaties. In 2030 staat Enkhuizen in de top 25 van de Noord-Hollandse Energieneutraal Index. De energievraag is verminderd en er wordt zoveel mogelijk gebruik gemaakt van duurzame energie. De gemeente heeft een voorbeeldfunctie. De eerste ecologisch intelligente werkruimte is in 2027 geopend. Deze werkruimte bestaat geheel uit hergebruikte producten. De financiële prikkels voor natuur en milieu educatie die in 2015 zijn geïntroduceerd, zijn inmiddels niet meer nodig om scholen te bewegen aandacht te besteden aan duurzaamheid.

1.2 Sociaal perspectief

In 2030 heeft Enkhuizen een sterke sociale samenhang. Verenigingen op het gebied van sport, cultuur en amateurkunst floreren. Buurthuizen, scholen, parken en andere ontmoetingsplekken brengen oud en jong, binnen- en buitenpoorters samen. Er wonen vooral senioren, jonge gezinnen en singles in de stad. Enkhuizen is veilig, actief en gezond. Er worden veel evenementen georganiseerd. De zorgvoorzieningen in Enkhuizen zijn uitstekend, bovendien zijn er veel mantelzorgers actief.

Ontmoeting

In 2030 hebben Enkhuizers een hechte band met de stad én met elkaar. Door ontmoeting en een gemoedelijke sfeer voelen mensen zich thuis. Er is contact tussen oud en jong, binnen- en buitenpoorters. De vele verenigingen, clubs, maar ook de geloofsgemeenschappen dragen daartoe bij. De bewoners organiseren met plezier themafeesten en festivals. De drukte rondom de buurthuizen en de brede school die in 2015 is geopend, geven blijk van de grote sociale betrokkenheid. De verenigingen op het gebied van sport, cultuur en amateurkunst floreren door de grote hoeveelheid vrijwilligers. Ook de mantelzorg profiteert van actieve bewoners. Burgers nemen hun verantwoordelijkheid voor een goed leefklimaat door hun omgeving schoon te houden en elkaar bij te staan. De gemeente Enkhuizen heeft in 2017 voor de bevordering van de sociale dialoog buurtregisseurs ingehuurd. Gespreid over de stad zijn kleinschalige ontmoetingsruimten aanwezig, in de vorm van parken, sportvoorzieningen, speeltuintjes en wijkcentra. Op een centraal gelegen ontmoetingsplein spelen kinderen het hele jaar door op de speeltoestellen. Onder de oude eiken staan zitbankjes waar het rustig toeven is. Muzikanten spelen regelmatig in de Muziekkoepeel en vullen het park met mooie klanken. Op de Bokse Weide

vinden mensen elkaar voor een potje jeu de boules. Basisscholen organiseren er buitenactiviteiten. De sportmanifestaties in het weekend worden afgewisseld met rustige middagen die vooral senioren Enkhuizers waarderen.

De Enkhuizers

Anno 2030 is op wijkniveau een gevarieerd woon- en leefmilieu qua type huishouding, leeftijd en economische klasse. Enkhuizen wordt in 2030 vooral bewoond door drie groepen: oudere bewoners, singles en jonge gezinnen. Voor de oudere bewoners is Enkhuizen een rustige plek

om te genieten van de oude dag. De hechte gemeenschap biedt hen een veilige thuishaven. De singles voelen zich aangetrokken door het toerisme en de drukte in de zomermaanden. Jonge gezinnen vestigen zich vanwege Seed Valley. Een groep die zich moeilijker aan de stad laat binden zijn de jongvolwassenen. Als het hoogseizoen voorbij is vertrekt deze groep met de zomerzon, tot groot ongenoegen van veel Enkhuizers. De oprichting van een Enkhuizer Jongeren Community in 2012 helpt bij het binden van de jeugd aan de stad. Leden vinden elkaar via internetfilmpjes en blogs in discussies, brainstormsessies en feestjes.

Onderwijs

Om jongeren na de middelbare school een gedegen vervolgopleiding te bieden, wordt in 2026 een MBO-opleiding Horeca geopend. Ook de MBO-opleidingen Zorg en Restauratie Jachtbouw sluiten goed aan bij de beschikbare arbeidsplaatsen in de stad. Anno 2030 is Enkhuizen een broedplaats voor jong talent uit het beroepsonderwijs. Om jongeren voor te bereiden op een loopbaan krijgen zij tijdens hun maatschappelijke stage een maatje (oudere bewoner van de stad) toegewezen.

De bedrijven en instellingen bieden veel snuffelstages aan en jongeren maken daar gretig gebruik van. Stages bij de monumentenexperts echter zijn schaars, maar gewild. Jaarlijks dingen vele studenten mee naar de "Prijs voor de Beste Zadenscriptie".

Enkhuizen veilig

In 2030 voelen mensen zich veilig, zowel thuis als op straat. Met de toename van het toerisme is extra ingezet op het voorkomen van overlast en criminaliteit. Sinds horecagelegenheden aan de Oude Haven in 2019 samen de bekostiging voor een particulier beveiligingsbedrijf hebben rond gekregen, volgen er meer initiatieven voor gezamenlijke beveiliging. In de zomermaanden is er een toereikend politiekorps. Voor de aanpak van jongerenoverlast is gekozen voor een combinatie van mobiel jongerenwerk en doelgroepenbeleid (afhankelijk van seizoensprofiel). De regiegemeente stuurt, houdt toezicht en faciliteert het jongerenwerk.

Enkhuizen gezond en actief

In 2030 zijn Enkhuizers gezond en sportief. Door gezondheidspreventie is het overgewicht onder de bevolking afgenomen. Het alcohol matigingsbeleid dat in 2009 is gestart in jongerenverenigingen en sportfaciliteiten, werpt zijn vruchten af. Professionals en vrijwilligers die zich richten op jeugd en jongeren zijn geschoold in het vroegtijdig signaleren van en reageren op problemen. De signaleringstraining die vooral ingaat op tekenen van depressie en drugsgebruik is gesponsord door een zorgverzekeraar. De training wordt gegeven in samenwerking met de zorgopleiding in de stad. Van 2009 tot 2012 is in samenspraak met burgers een kwaliteitsverbetering geweest van "Enkhuizen Actief". De gemeente heeft onder andere door de invoering van het sportloket bijgedragen aan het stimuleren van sport. Ook het uitbrengen van de sportgids in 2010 door gemeente en samenwerkingspartijen heeft daaraan bijgedragen. In de sportgids presenteren alle verenigingen zichzelf. Anno 2030 hebben Enkhuizers gemakkelijk toegang tot sportvoorzieningen en -verenigingen. Zij organiseren zelf sportevenementen. Mensen met een beperking kunnen terecht bij alle verenigingen. Door een gezamenlijk initiatief van gemeente, sportverenigingen en onderwijs is voldoende draagvlak ontstaan voor nieuwbouw van multi-inzetbare accommodaties.

Zorg

Enkhuizen is sociaal sterk. Er is een relatief hoge hoeveelheid hulpbehoevenden in de stad. Woningcorporaties hebben meegewerkt aan aangepaste woningen voor gehandicapten. Ook heeft de stad op tijd ingespeeld op de vergrijzing. Als antwoord op een grotere zorgvraag en een toename van eenzaamheid, heeft de stad projecten voor bereikbaarheid, mantelzorg en domotica opgezet. Dit heeft ertoe geleid dat er goede bestel OV-diensten zijn en een huisartsenpraktijk die vierentwintig uur per dag open is. Bovendien staat de stad al sinds 2015 bekend om de seniorvriendelijke woonvormen zoals woongemeenschappen en kangoeroewoningen. De gemeente heeft een sterk aanbod van eerstelijnsvoorzieningen. Het Sociaal Medisch Centrum biedt overzichtelijke en laagdrempelige hulp aan op het gebied van wonen, zorg en welzijn. De uitbreiding in 2010 met een Centrum voor Jeugd en Gezin in het gezondheidscentrum in de buitenwijk heeft ook hieraan bijgedragen. In 2023 is een uitgebreid gezondheidscentrum in de binnenstad gerealiseerd, de zogenaamde Care Campus. De samenwerking tussen een woningbouwcorporatie, een zorgverzekeraar, een school en een huisartsenpraktijk heeft deze unieke voorziening tot stand gebracht. Het gezondheidscentrum met het Westfriesgasthuis, huisartsen en een apotheek biedt woongelegenheid voor ouderen, zieken en gehandicapten. De campus wordt voor een groot deel gerund door de docenten en leerlingen van de op het terrein gelegen MBO-zorgopleiding.

1.3 Economisch perspectief

In 2030 verdienen Enkhuizers hun brood met toerisme en detailhandel. Daarnaast dragen de specialistische sectoren op het gebied van monumenten, scheepsbouw en agribusiness bij aan de economie. De trots van de Enkhuizer economie is Seed Valley, dat internationaal goed bekend staat. Ook de Care Campus is een belangrijke bron van werkgelegenheid.

Enkhuizen waterstad

De bootverhuur draait overuren wanneer de zon zich weer laat zien, maar ook de jachtbouw en het surf- en kitecentrum 'De Kleine Batavia' doen uitstekende zaken. Bij de herinrichting en uitbreiding van de Paktuinen richting het IJsselmeer zijn kleine kroegjes gevestigd. Verder de Oude Haven in treft men kleine nautische bedrijven en een Zeevaartschool aan. De havenfaciliteiten zijn royaal. In het winterseizoen trekken de horecavoorzieningen congresbezoekers. De zakelijke gasten combineren werk met een avondje uit of een langer verblijf.

Detailhandel

In de oude binnenstad zijn kleine galeries en boetiekjes die de recreatieve ontdekkingstocht in historische straatjes compleet maken. De winkels in het centrum zijn gespecialiseerd en passen bij de plaatselijke behoefte. De winkelpromenade loopt door tot de Breedstraat. Door de ondernemingszin is Enkhuizen een geliefde winkelstad. Ondernemers initiëren nieuwe producten en boren nieuwe doelgroepen aan.

Toch hebben deze winkeleigenaren het in economisch mindere tijden lastig. Voor de boodschappen en grote inkopen gaan Enkhuizers

naar het overdekte winkelcentrum in de buitenring. Het Streekhof staat eveneens bekend als efficiënt boodschappencentrum.

Specialistische sectoren

De specialistische sectoren op het gebied van monumenten, scheepsbouw en de agribusiness dragen ook bij aan de economie. Zelfstandige renovatiespecialisten en experts in aquacultuur vinden steeds meer hun plek in de stad. De Oosterhaven is een verlengstuk van het Zuiderzeemuseum met allerlei ambachten. Door creatieve ondernemers worden hier ambachtelijke bedrijfjes aan huis gerund. De trots van de Enkhuizer economie is Seed Valley. Sinds 2016 is Seed Valley de ontsluiting van alle zaadbedrijven in Enkhuizen en omgeving. Seed Valley is een internationaal centrum voor de veredeling van voedingsgewassen en bloemen. Het is een uitdaging om nieuwe bedrijven en specialisten bij deze tak te betrekken en ze binnenboord te houden. De gemeente investeert in het buitengebied waar Seed Valley gevestigd is door een goede omgeving te creëren voor werken én wonen. Het kennisinstituut biedt onderzoeksplaatsen en is onmisbaar voor het succes van deze economische kern van de stad. In 2029 presenteert Seed Valley in samenwerking met de universiteit Wageningen de leerstoel voor zaadveredeling.

Zorg

Enkhuizen is een van de eerste plaatsen met een geïntegreerde zorgopleiding en praktijk in de vorm van een Care Campus. De campus biedt woongelegenheden voor ouderen, zieken en gehandicapten. De campus wordt voor een groot deel gerund door de docenten en leerlingen van de MBO-opleiding. Ook leerlingen van de middelbare school komen graag op de campus voor hun maatschappelijke stage. Verder levert de campus werkgelegenheid in de vorm van thuiszorg, schoonmaken en ander laaggeschoold werk.

Voorzieningen

Experts noemen de voorzieningen 'passend bij de behoeften van de bewoners en toeristen'. Een enkeling zou graag een groter aanbod bioscoopfilms willen, maar over het algemeen vinden Enkhuizers het geen probleem om een filmpje te pakken in een naburige kern. Hetzelfde geldt voor een HBO-opleiding of universiteit. Niet alles hoeft naast de deur.

1.4 Wonen en bouwen

In 2030 is Enkhuizen een gewilde woonplaats door de combinatie van kleinschaligheid en levendigheid. Vooral de historische binnenstad is populair bij kapitaalkrachtige senioren. Nieuwbouw in historische stijl en waterhuizen zijn niet meer weg te denken uit het stadsaanzicht. Er wordt rekening gehouden met zowel bevolkingsgroei als bevolkingskrimp.

Aantrekkelijke woonplaats, vooral voor kapitaalkrachtige senioren

In 2030 is Enkhuizen een gewilde woonplaats door de combinatie van kleinschaligheid en levendigheid. Bewoners ervaren het als uniek dat ze zichtbaar aan het water kunnen wonen, en dat veel goedkoper dan in de Randstad. Woonwijken zijn gemengd, qua huishoudenstype, leeftijd en economische klasse. Er zijn uitzonderingen. De prachtige, oude binnenstad van Enkhuizen is de meest populaire plek om te wonen, vooral bij kapitaalkrachtige senioren. Ook plan Noord wordt voornamelijk bewoond door kapitaalkrachtige ouderen en gezinnen. Door herstructurering van sociale woningbouw, is er meer koopaanbod voor deze groep ontstaan. Hierbij is rekening gehouden met de wensen van de generatie babyboomers: wonen en werken combineren in levensloopbestendige woningen. Babyboomers zoeken niet meer naar een woning, maar naar een woonarrangement passend bij hun leefstijl. Zo is er een steeds grotere groep die huizen laat bouwen passend bij een authentieke, sociale en milieubewuste levensstijl en steeds vaker ook met gelijkgestemden. Zij zetten steeds vaker een eigen netwerk voor oudedagsvoorzieningen op.

Milieueisen en bouwrestricties in het centrum

Enkhuizers vinden een mooie woonplek belangrijker dan een grote woning of praktische indeling. De eisen voor onderhoud, milieu en beschermd stadsgezicht zijn voor veel huiseigenaren bronnen van ergernis én een hoge kostenpost. Toch is er ook in grote mate steun voor de strenge bouwrestricties in delen van de binnenstad. De historische panden in het centrum zijn duur en niet aan iedereen besteed. Anno 2030 is het merendeel van de nieuwbouw energieneutraal. De huizen dragen het eco-keurmerk. De gemeente koopt duurzaam stroom en gas in. Burgers die energiebesparende maatregelen nemen, worden beloond.

Nieuwbouw historische stijl, waterhuizen en wooneilanden

Projectontwikkelaars hebben slim ingespeeld op de populariteit van de historische binnenstad. Het karakter van de stad wordt ook zichtbaar gemaakt buiten het oude centrum. Rondom de stadswal en in nieuwbouwwijken is de historische bouwstijl toegepast. Zo zijn de in 2024 opgeleverde koopwoningen in historische stijl in plan Noord binnen de kortste keren allemaal verkocht. De Nieuw Oost-Indische Waterhuizen zijn in trek bij liefhebbers van architectuur, waarbij klassiek en modern elkaar aanvullen. De zelfvoorzienende drijvende varianten trekken veel bekijks. De wooneilanden waarvan de eerste werd gerealiseerd

in 2023, passen goed bij het silhouet van de stad. Goed watermanagement heeft ervoor gezorgd dat de natuurwaarden van het IJsselmeer geen hinder hebben van de aanleg. Bewoners en recreanten zijn met de gesponsorde veerdienst of met de eigen boot snel aan de wal.

Voornemens bij krimp of groei van de bevolking

De gemeente Enkhuizen heeft bekend gemaakt in het geval van bevolkingskrimp te kiezen voor het behoud van groen. Bouwplannen worden daarom niet goedgekeurd. "In geval van krimp staat kwaliteitsversterking van het bestaande voorop," aldus een wethouder in 2030. Bij langdurige leegstand van winkels kunnen de panden een andere bestemming krijgen. Bovendien vindt er dan versoepeling van het beleid plaats waardoor woningen samengevoegd mogen worden.

De gemeente heeft ook plannen in het geval van bevolkingsgroei. Project-ontwikkelaars hebben maquettes voor multifunctioneel gebruik van stadswallen, dijken en dammen al klaar liggen. Private partijen zoals woningcoöperaties en makelaars zijn in samenwerking met watermanagers plannen aan het uitwerken voor drijvende kassen en een gestapeld Agropark.

1.5 Toerisme en recreatie

In 2030 is Enkhuizen de toonaangevende toeristische trekpleister van West-Friesland. De stad is ideaal voor mensen die er een paar dagen tussenuit willen. Voor grootschalige, avontuurlijke watersport en -recreatie gaan gasten naar het IJsselmeer, terwijl kleinschalig waterplezier goed mogelijk is in het achterland. Uitgaan en dineren gebeurt op de nieuwe wandelpromenade, terwijl bezoekers rustig lunchen rond de Oude Haven. Het gebied rondom Enkhuizen is populair bij fietsers en wandelaars. De toeristische golf loopt van het Enkhuizer Zand tot het Dirck Chinaplein.

Recreatie op en rondom het IJsselmeer

Enkhuizen heeft in 2030 40% meer bezoekers dan aan het begin van de 21ste eeuw, met een groter aandeel internationale en lang blijvende gasten. De stad is een trekpleister voor mensen die er een paar dagen tussenuit willen. Bezoekers komen op het nieuwe strand bij het Enkhuizer Zand af. In de zomeravonden is het op de wandelpromenade tot in de late uurtjes druk. Er is een divers aanbod restaurants, van de gezellige brasserie tot aan het toprestaurant waar het met de Kerst weken van te voren is volgeboekt. Veel jongeren uit Enkhuizen hebben er een bijbaantje in de bediening, en gaan 's avonds naar het Galjoenplein bij de promenade. Daar zijn vele uitgaansgelegenheden die ook goed bekend staan bij toeristen.

Het grootschalige watertoerisme vindt plaats op en rond het IJsselmeer. In de zomermaanden gaan watersporters massaal gewapend met surfplanken en zeilboten het water op. De bewoners van de wooneilanden in het IJsselmeer genieten van het uitzicht op de boten en jachten die gracieus door het water glijden. Luidruchtige waterscooters en snerpende motorbootjes zijn minder geliefd. Hoewel de drukte zich vooral

concentreert in de zomermaanden is er in de winter een redelijke aanloop van congresbezoekers en cursisten. Horeca, detailhandel en toeristische ondernemingen zijn initiatiefrijk en werken samen om de wisselende stroom bezoekers op te vangen. De Bruine Vloot-arrangementen zijn een aanwinst voor het aantrekken van watertoeristen naar de

binnenstad. De door ondernemers georganiseerde manifestaties op het Dirck Chinaplein lokken genoeg dagjesmensen. Combinatie-arrangementen, rittenkaarten en gezamenlijke campagnes van de middenstand die in samenwerking met de plaatselijke VVV tot stand komen, werken goed om ook in de winter gasten te trekken.

Historie en cultuur in de binnenstad

Terwijl grootschalig toerisme plaats vindt in het buitengebied, is het oude centrum ideaal om te genieten van het onthaastte leven. Men zoekt daar de authentieke, lokale belevenis op. Inwoners en bezoekers waarderen de eenvoud. Een hoge kwaliteit en bewustwording op het gebied van voeding, leefomgeving, zingeving en wellness staan voorop. Bezoekers genieten van een wandeltocht langs monumenten, de Zuiderzeebeleving in het museum of van lokale gerechten. Bekend is het restaurant 'Groene Vingers' waar gasten het door Seed Valley gesponsorde dak op moeten om eigen groenten en vruchten te plukken. Puur genot voor iedereen die van verse en gezonde producten houdt. Dineren kan ook in het eerste moleculaire gastronomische restaurant van West-Friesland, specifiek voor de kenners. De gemeente heeft sinds 2015 een concentratiebeleid voor de binnenstad door de Oude Haven als voorkeursgebied voor vestiging van kleinschalig toerisme te hanteren. Anno 2030 is de Oude Haven dan ook een aantrekkelijke binnenhaven, die doet denken aan de haven van Kopenhagen. Door de unieke ligging aan het water en de kleine horecagelegenheden voor een borrel of de lunch, is de binnenhaven een veelbezochte plek. Verder de Oude Haven in zijn kleine nautische bedrijven en enkele woningen en winkeltjes gevestigd. Langs de Oosterhaven trekken culturele voorzieningen bewoners en bezoekers dieper de stad in. Deze haven is ook het verlengstuk van het Zuiderzeemuseum met ambachtelijke bedrijfjes en galeries. Kunst- en cultuurliefhebbers lopen de toeristische route van het Zuiderzeemuseum langs galeries naar

exposities in de Westerkerk. De looproutes zijn aangegeven met speciale lampjes.

Actief in het buitengebied

De binnenstad, het Streekbos en de havens zijn verbonden door mooie en goed onderhouden wandel- en fietsroutes. Vooral de routes tussen de binnenstad en het buitengebied zijn aantrekkelijk en breed opgezet. Veel senioren bezoekers én bewoners maken daar dankbaar gebruik van. Enkhuizen staat niet voor niets in de Nederlandse top 10 voor wandelaars en fietsers. Langs de wandel- en fietsroutes zijn aan de rand van de stad enkele toeristische attracties te vinden. Bij de Boerenhoek en langs de vesting zijn themagelegenheden waar

de mooiste historische verhalen zijn geherbergd. Bij het Wilhelminaplantsoen zijn bankjes om even uit te rusten. De bestemming voor veel recreatieve fietsers en wandelaars is vaak het Streekbos, de polder Het Grootslag, maar vooral het vernieuwde toeristische buitengebied op het Enkhuizer Zand. Daar gaat men kamperen of golfen. De allerjongsten vermaken zich in het uitgebreide Sprookjeswonderland en in het gesponsorde VOC Experience Centrum. In dit interactieve informatiecentrum kunnen ze zich voor even kapitein voelen van een schip. In een simulator voelen zij de golven stukslaan tegen de boeg, horen zij zeilen wapperen en ruiken ze de zoute zeewind.

Als het warm is trekt heel jong Enkhuizen naar het buitenbad voor een dagje zwemmen. Toeristen die een recreatiewoning in het Enkhuizer Zand betrekken, huren vaak ook een fluisterbootje voor een tocht door het buitengebied. Via de polder Het Grootslag en de binnenwateren is Enkhuizen namelijk mooi verbonden met het IJsselmeer. Er is een wisselwerking tussen watertoerisme en gasten die komen voor rust in de historische binnenstad of de natuurbeleving buiten de vesting. Het lukt steeds beter om haventoeristen te verleiden voor een drankje in het nieuwe toeristische gebied of in de oude binnenstad. Ook maken de gasten voor historie gebruik van de voorzieningen aan het water. Tussen het Dirck Chinaplein en het Enkhuizer Zand zijn op allerlei mogelijke manieren goede verbindingen ontstaan.

1.6 Infrastructuur en mobiliteit

De binnen- en de buitenstad staan met elkaar in verbinding. De binnenstad is zo goed als vrij van autoverkeer. Via de havens kunnen watertoeristen de stad goed bereiken. Door busverbindingen, wandel- en fietsroutes en het gebruik van binnenwateren is het op allerlei manieren mogelijk voor mensen om zich in en rondom de stad te bewegen.

Vanaf de weg

Wie in 2030 over de Westfriisiaweg naar Enkhuizen rijdt ziet de hoogbouw van Seed Valley voor zich opdoemen. Ten noorden liggen de toeristische attracties, zoals het Enkhuizer Zand. Rijd je de autoluwe binnenstad binnen, dan zul je snel via de P-wegen naar één van de ondergrondse parkeergarages worden geleid. Van daaruit kan te voet, of via een hypermoderne shuttle, iedere bestemming worden bereikt.

Vanaf het water

Vanaf het water doemt de prachtige skyline van Enkhuizen op. Dicht bij de stad liggen de wooneilanden en de Bruine Vloot bij de Gependam. De haven is druk. Plezierjachten en charters varen af en aan. Voor overslag en goederenvervoer is ook ruimte. Door de stijgende waterspiegel is besloten om de binnenhavens meer te ontwikkelen. Versterking van de haven was ook nodig om de grote toestroom van toeristen via het water goed te kunnen verwerken. De Oude Haven is een passantenhaven waar ook grote historische zeilboten kunnen aanmeren. Bij de herinrichting en uitbreiding van de Paktuinen richting het IJsselmeer zijn kleine kroegjes gevestigd. Verder de Oude Haven in treft men kleine nautische bedrijven en een Zeevaartschool aan. Langs de Oosterhaven

zijn vooral kleine culturele voorzieningen en ambachtelijke werkplaatsen te vinden.

Te voet en op de fiets

Auto's bepalen niet langer het straatbeeld van de binnenstad. Sinds het centrum autoluw is, is er meer plek voor groen en kleine speelpleintjes. Kinderen kunnen rustig buiten spelen. Trottoirs zijn verbreed om het voetgangers en rollatorgebruikers gemakkelijk te maken. Senioren maken dankbaar gebruik van de belbus. Deze shuttlebus gaat van de binnenstad langs boulevard naar de buitenwijken. Bezoekers van het Recreatieoord Enkhuizer Zand kunnen vanaf de boulevard en het Galjoenplein via brede wandel- en fiets routes naar de binnenstad. Onderweg passeert men de historische nieuwbouw bij plan Noord en Kadijken. Bij de Nieuw Oost-Indische Waterhuizen blijven veel mensen even staan om een kijkje te nemen. Vervolgens komt men langs het Wilhelminaplantsoen en de Bokse Weide waar bewoners sporten en recreëren. Voor de liefhebbers zijn er bankjes voor een kleine pauze. Bij de Boerenhoek en langs de vesting zijn themagelegenheden waar toeristen graag stoppen. Samen met bezoekers van de polder Het Grootslag en het Streekbos treden de sportievelingen de brede stadspoorten binnen. Het is van daaruit mogelijk om vanuit de Breedstraat de winkelstraat

in te lopen of de culturele route te nemen langs de Oosterhaven. Aangekomen in de oude binnenstad, is het dan tijd voor een lunch bij de Oude Haven. Voor een cruisetour of een manifestatie weten recreanten dat ze bij de Gependam moeten zijn. Enkhuizen levert als toegangspoort een gezonde bijdrage aan de uitstraling en vitaliteit van West-Friesland.

deel //

Richtinggevende uitspraken

Identiteit van Enkhuizen in 2030

1. Enkhuizen gaat uit van haar kernkwaliteiten en benut haar cultuurhistorisch erfgoed en de unieke ligging aan het water.
2. Enkhuizen brengt samenhang aan in de fysieke structuur van de stad door voor concentratiegebieden en goede verbindingen te kiezen.
3. De binnenstad en de wijken zijn geen concurrerende gebieden, maar vullen elkaar goed aan. Enkhuizen benut en versterkt de bestaande verbindingen tussen binnenstad/buitenstad, zowel voor bewoner als toerist.
4. De binnenstad wordt alleen vernieuwd op vlakken waar dit aansluit bij de cultuurhistorische waarden en waar dit leidt tot kwaliteitsverbetering.
5. Enkhuizen zet zich sterk op de kaart als toeristische trekpleister.
6. De gemeente Enkhuizen heeft een voorbeeldfunctie in het streven naar energie-neutraliteit.
7. In 2030 is gemeente Enkhuizen een regiegemeente met vooral een voorwaarden-schepende, regisserende en stimulerende rol. Het feitelijk beheren of uitvoeren ligt bij andere partijen of wordt samen met andere gemeentes opgelost.

Sociaal perspectief

8. Enkhuizen wil een thuisbasis zijn voor mensen die zichzelf goed weten te redden én mensen die ondersteuning en zorg nodig hebben om zich in de maatschappij te kunnen handhaven.
9. Enkhuizen is trots op het sociale gezicht van de stad en koestert de vele vrijwilligers in verenigingen en in de mantelzorg.
10. Enkhuizen gaat het verouderde woningaanbod actief aanpakken en herstructureren om meer balans aan te brengen in koop- en huuraanbod.
11. Enkhuizen zet in op versterkte burgerparticipatie.
12. De gemeente ontwikkelt een maat voor sociale cohesie, waar zij al haar plannen aan toetst.
13. Enkhuizen intensificeert het jongerenwerk ter preventie van overlast of intolerant gedrag.
14. Enkhuizen zet zich in om de jeugd aan zich te binden door aan jongeren een passend opleidings- en werkaanbod en huisvesting te bieden.
15. De gemeente gaat zich verdiepen in de wenselijkheid en de haalbaarheid MBO-opleidingen (o.a. Horeca, Zorg en Restauratie Jachtbouw) in Enkhuizen te huisvesten.
16. De gemeente gaat, samen met partners, onderzoeken in hoeverre kangeroe-woningen en andere nieuwe woonvormen gewenst en haalbaar zijn.
17. De gemeente gaat ten behoeve van het noodzakelijke zorgaanbod uitzoeken in hoeverre aanvullend projecten voor bereikbaarheid, dromica en mantelzorg nodig zijn.
18. De gemeente verkent met het maatschappelijke middenveld het concept van de Care Campus.

Economisch perspectief

19. Enkhuizen streeft naar een vitale economische structuur die gebaseerd is op meerdere sectoren.
20. Enkhuizen versterkt de regionale verzorgingsfunctie voor toerisme.
21. Er wordt door Enkhuizen ingezet op het doorontwikkelen van Seed Valley.
22. Enkhuizen streeft naar een coöperatief MKB, met name in de toeristische sector en de detailhandel.
23. De gemeente kiest voor concentratie en bundeling van voorzieningen.

Wonen en bouwen

24. Enkhuizen streeft naar een balans in sociale woningbouw en koopaanbod.
25. Enkhuizen verkent mogelijkheden voor verdere benutting van de ruimte bij groei, zoals de mogelijkheden op het IJsselmeer.
26. Enkhuizen verkent in hoeverre bij bevolkingsrimp soepele woningonttrekking mogelijk is. Ook maatregelen tegen leegstand worden onderzocht.

Toerisme en recreatie

27. Enkhuizen wil in 2030 de toonaangevende toeristische trekpleister van West-Friesland zijn.
28. Enkhuizen kiest voor toerisme en recreatie voor concentratiegebieden om overlast en drukte te voorkomen en synergie tussen faciliteiten te bevorderen.
29. Enkhuizen zet in op verbetering van de openbare ruimte en verbindende routes en op versterking en uitbreiding van het groen in de hele stad.
30. De gemeente verkent in hoeverre waterrecreatie op en rond het IJsselmeer, maar ook in het achterland kan worden uitgebreid.
31. De gemeente onderzoekt of er behoefte is aan een nieuw toeristisch buitengebied en zo ja, wat er nodig is om dit te realiseren.

Infrastructuur en mobiliteit

32. De gemeente onderzoekt mogelijkheden om het water en de haven meer de stad binnen te halen.
33. Enkhuizen stimuleert het gebruik van alternatieve vervoerswijzen zodat de (binnen)stad autoluw kan zijn.
34. De ligging aan het water is een belangrijke kernkwaliteit van Enkhuizen. Het waterfront en de havens worden verstevigd.

deel **///**

***Uitwerking tot 2020:
Structuurvisie Enkhuizen***

3.0 Inleiding

De Structuurvisie Enkhuizen 2020 vloeit voort uit en is een uitwerking van de Stadsvisie Enkhuizen 2030, die op haar beurt weer voortvloeit uit de keuzes die gemaakt zijn in het participatietraject, dat in 2008 en 2009 is afgelegd. De Structuurvisie beperkt zich tot het ruimtelijke beleid en heeft de opzet van een beleidsplan.

Ruimtelijk

De Structuurvisie is de ruimtelijke vertaling van de Stadsvisie. In de Structuurvisie is aangegeven wat de ruimtelijke gevolgen zijn van het gemeentelijk beleid waarvoor gekozen wordt. Het gaat om accommodatie, aanpassing, verandering, ontsluiting, verbinding, kortom, de beweging van de ruimte, met het oog op de Kaart van Enkhuizen in 2020.

Toekomst

Ten aanzien van de toekomst past bescheidenheid: hij ziet er meestal anders uit dan voorspeld. Tegelijk weten we dat als we iets in 2020 willen, we nu al moeten voorbereiden: hetzij door te voorkomen dat de gewenste toekomst onmogelijk wordt, hetzij door de ruimte voor de toekomst te reserveren, hetzij door de grondslag te leggen voor projecten.

Beleid

De Structuurvisie beperkt zich tot die delen van de ruimte waar dynamiek heerst die ruimtelijk beleid van de gemeente noodzakelijk maakt, of waar deze dynamiek wordt beoogd. Waar dat niet het geval is, zwijgt de Structuurvisie.

De Structuurvisie Enkhuizen 2020 is niet uitsluitend gebaseerd op de Stadsvisie 2030. Er was voor veel gebieden en ruimtelijke thema's al beleid geformuleerd; de Structuurvisie Enkhuizen 2020

bouwt voort op dat beleid. Het Structuurplan 2004 van de gemeente Enkhuizen is de belangrijkste basis, maar niet de enige.

Provincie

De Provincie Noord-Holland maakt een Structuurvisie voor de gehele provincie. Daarin wordt aangegeven wat door de Provincie als provinciaal belang wordt gezien. De ontwerp Structuurvisie Noord-Holland 2040 wordt in het najaar 2009 vrijgegeven voor inspraak. Met de Structuurvisie Enkhuizen 2020 wordt zoveel mogelijk geanticipeerd op de provinciale visie. De Structuurvisie Enkhuizen 2020 doet hetzelfde voor het gemeentelijk grondgebied: beleid formuleren om doelen te bereiken die zonder gemeentelijke inspanning niet zullen worden bereikt.

Basis

Anders dan in het verleden gebruikelijk, bevat deze Structuurvisie niet de inventarisatie van ontwikkelingen in bevolking, werkgelegenheid en verkeer die tot bepaalde beleidskeuzes hebben geleid. Deze zijn elders te lezen, zie hiervoor de literatuurlijst. Wel wordt aandacht besteed aan de factoren die tot dynamiek leiden en die de structuur van Enkhuizen raken.

De structuurvisie bevat de hoofdlijnen van het beleid en de ruimtelijke samenhang, omdat het opnemen van alle details en uitwerkingen de visie te veel zal vertroebelen. Dat betekent dat de visie na de vaststelling op verschillende punten vraagt om een nadere detaillering of uitwerking. Ook ten aanzien van de diverse omgevings-aspecten (zoals archeologie, externe veiligheid, milieuzonering) moet deze uitwerking plaatsvinden.

Leeswijzer

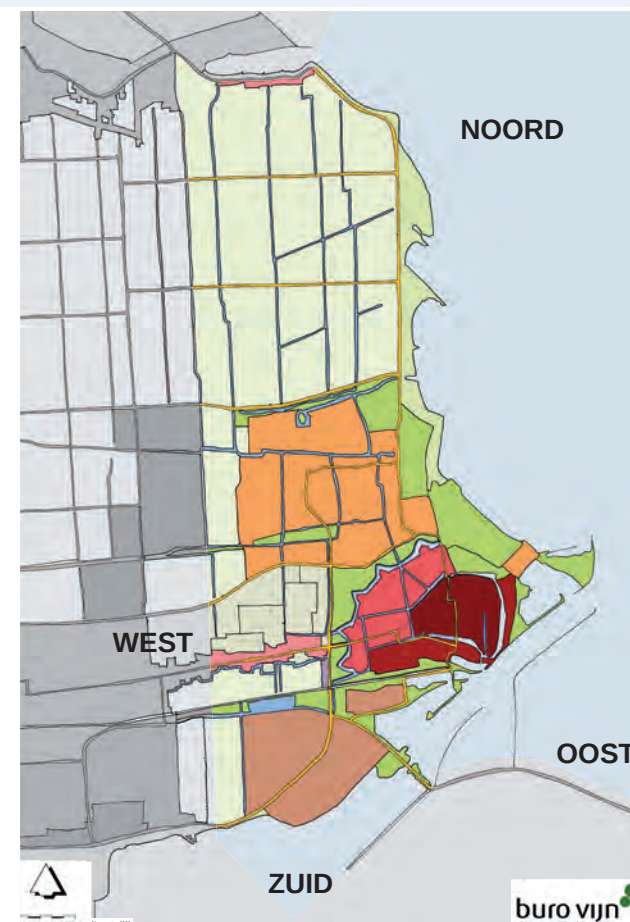
De structuurvisie is opgebouwd uit een aantal hoofdstukken. In het volgende hoofdstuk worden de inmiddels gerealiseerde en lopende projecten beschreven die ruimtelijk van belang zijn voor de Structuurvisie 2020. Vervolgens wordt de ontwikkeling en huidige situatie van Enkhuizen beschreven. Tot slot ontstaat een samenhangende ruimtelijke visie voortkomend uit de voorgaande hoofdstukken, de Stadsvisie en het bestaand beleid. Aan de hand van de thema's uit de Stadsvisie (economie, wonen en bouwen, recreatie en toerisme, infrastructuur en mobiliteit en sociaal) wordt de visie beschreven. Per thema wordt ingezoomd op een aantal specifieke locaties, de lenzen.

3.1 Op de schouders van ...

Een groot deel van het beleid voor de Structuurvisie Enkhuizen 2020 heeft zijn wortels in eerder vastgestelde plannen en beleidsvoornemens. De Structuurvisie Enkhuizen 2020 staat op de schouders van dat beleid. In dit hoofdstuk worden de beleidslijnen, voornemens, plannen en projecten van bestaande, vastgestelde plannen beknopt weergegeven, voor zover zij van ruimtelijk belang zijn voor de Structuurvisie Enkhuizen 2020. Daarbij wordt onderscheid gemaakt tussen gerealiseerde en in ontwikkeling zijnde plannen. In deze visie worden ook de plannen, die in ontwikkeling zijn, als een vaststaand gegeven beschouwd. Het betreft immers ontwikkelingen die door de raad zijn vastgesteld.

De Structuurvisie Enkhuizen 2020 staat op de schouders van het Structuurplan 2004 en andere beleidsplannen, maar ook op de schouders van de meningen en bijdragen uit het proces van de Stadsvisie. Inzet van de gemeente voor de Stadsvisie en de Structuurvisie is dan ook om een visie vast te stellen, die de ambities van Enkhuizen op een goede wijze verwoordt en de ruimtelijke samenhang in de plannen aangeeft. Daarbij zijn de zoveel mogelijk gebaseerd op de ideeën en wensen, die vanuit de inwoners, organisaties en bedrijven in Enkhuizen naar voren zijn gebracht.

De indeling in dit hoofdstuk is gebaseerd op een verdeling van de gemeente in een vijftal deelgebieden: de binnenstad, noord, west, zuid en oost.

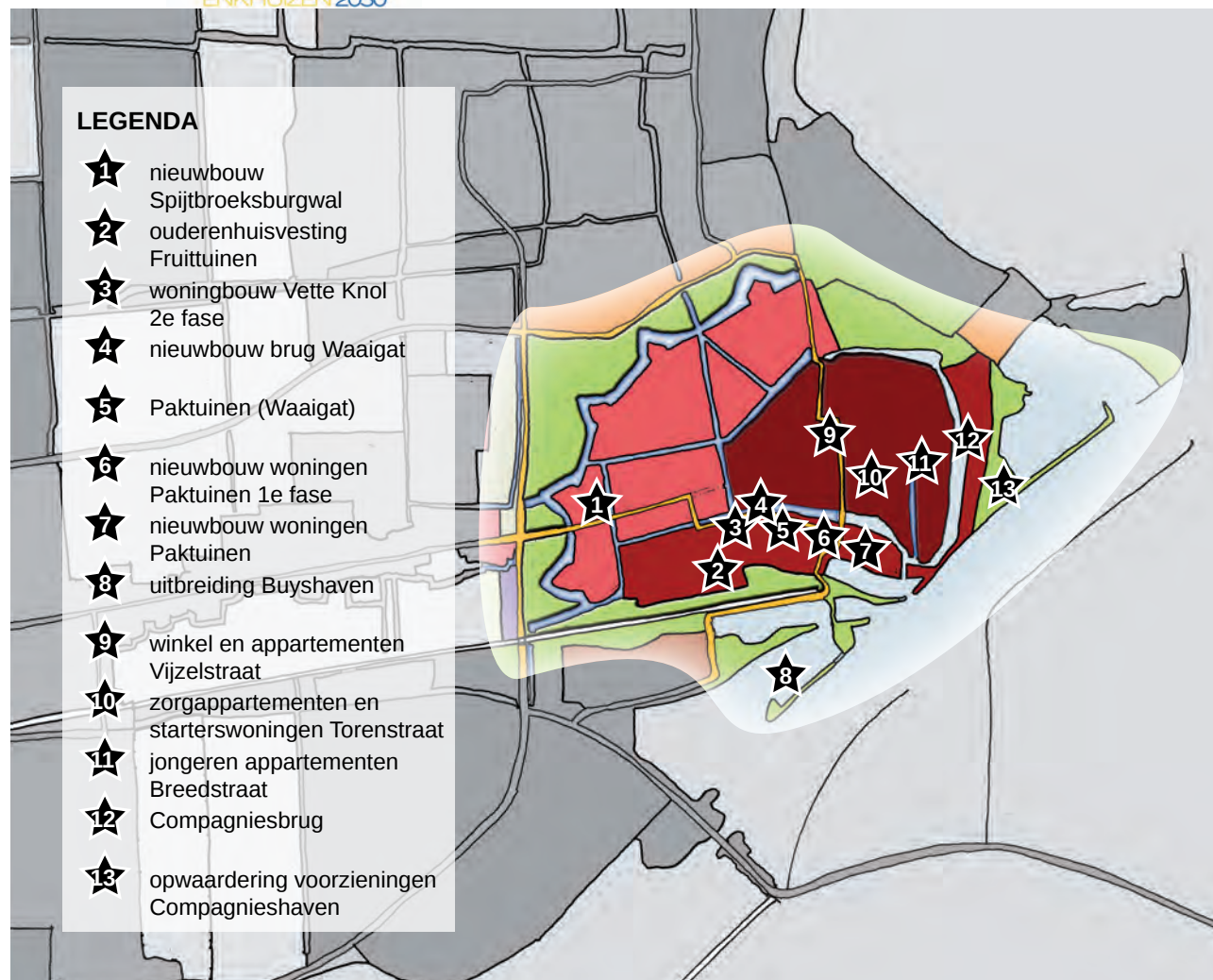
Gerealiseerde en / of lopende projecten

In deze paragraaf zijn projecten opgenomen die in de voorafgaande structuurbeleidsdocumenten als gaande waren opgenomen, maar die inmiddels geheel of gedeeltelijk zijn gerealiseerd. Wat heeft eerder beleid in 2009 opgeleverd? Dit hoofdstuk neemt het Structuurplan van 2004 als basis, maar refereert ook aan ander beleid.

Binnenstad

Van de inbreidingslocaties in de binnenstad is onder andere de locatie Fruittuinen inmiddels voltooid, ook is een deel van de nieuwbouw aan de Paktuinen, aan de Spijtbroeksburgwal en aan de Vette Knol gerealiseerd. In het kader van de herinrichting van de Oosterhaven is de Compagniesbrug vernieuwd. De uitbreiding van de Buyshaven is uitgevoerd, in de vorm van ligplaatsen aan de zuidzijde tussen de Gependam en de Buyshaven.

De belangrijkste gerealiseerde projecten zijn weergegeven op de kaart.

Noord - buitenstad

De Wijkvernieuwing Enkhuizen-Noord en Oude Gouw is gedeeltelijk gerealiseerd; de rest is in voorbereiding. Een aantal woningen is omgezet van sociale huur naar goedkope koopwoningen; daarbij is tevens een kwaliteitsslag gemaakt. De uitbreiding Kadijken is vrijwel voltooid. Langs de Haling is een groenzone aangelegd.

Op de plaats van de voormalige RSG-dependance aan de Meeuwenlaan zijn 28 ouderenwoningen gebouwd en 32 wooneenheden voor begeleid wonen. Ter vervanging van het wijkcentrum 'De Witte Duif' is hier het wijkcentrum 'De Bonte Veer' gerealiseerd en een gymzaal en een gezondheidscentrum. Ook is woonzorg-centrum Overvest gerealiseerd.

De provinciale ecologische verbindingszone Kadijk - IJsselmeer is deels gerealiseerd met de inrichting van de groenblauwe zone aan de Haling.

Op de kaart een overzicht van alle gerealiseerde projecten.

Projecten in ontwikkeling

Een deel van het ruimtelijke beleid uit de periode voor 2009 maakt ook deel uit van de Structuurvisie 2020, hetzij in de vorm van beleidsdoelen, hetzij in de vorm van projecten, die al op de rails staan, maar die nog niet zijn uitgevoerd.

Binnenstad

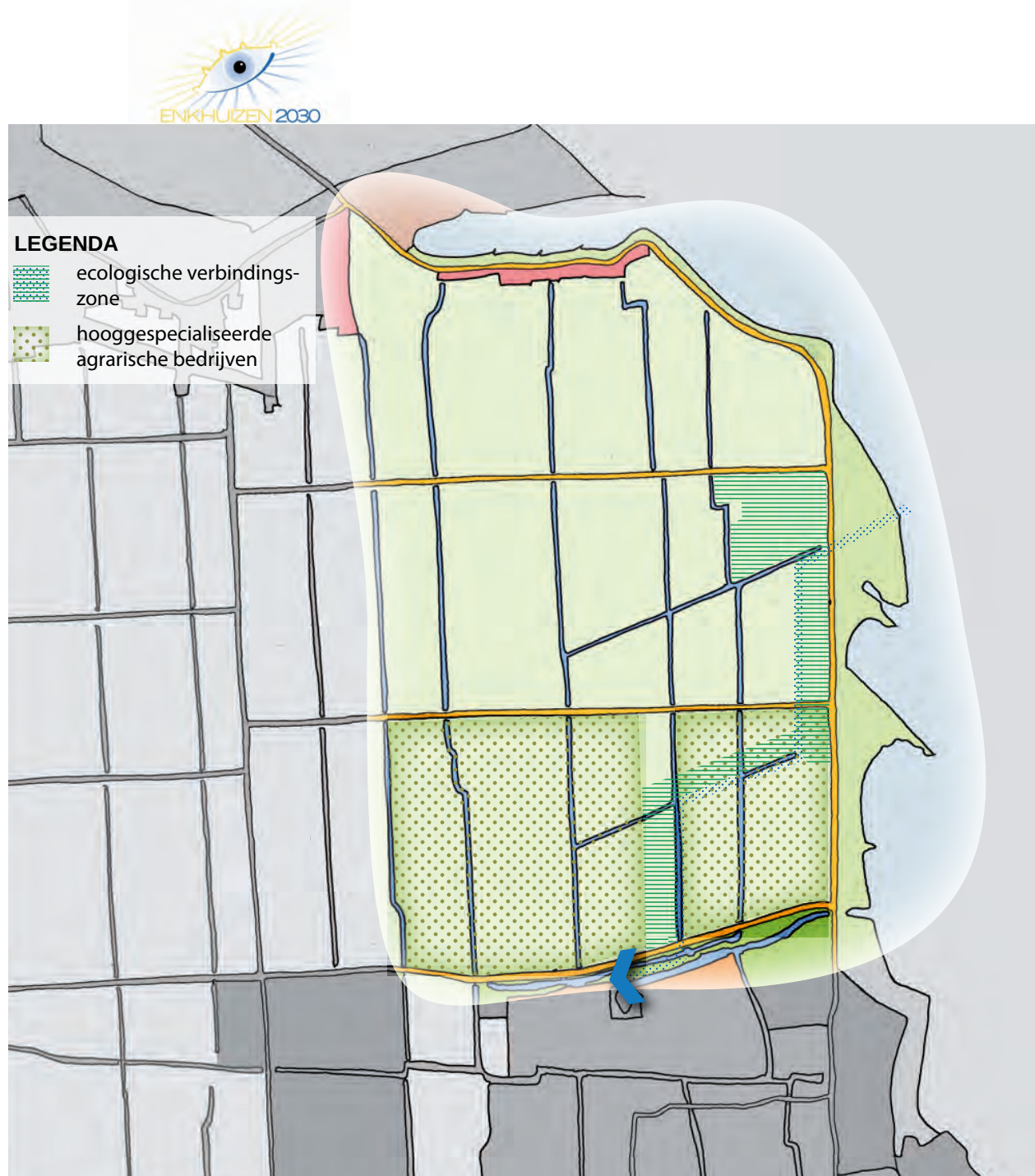
In de binnenstad is een aantal projecten in uitvoering of in voorbereiding. Daarnaast bieden zich regelmatig kansen aan, wanneer bestaande situatie hun functie verliezen en voor herontwikkeling al of niet met functiewijziging in aanmerking komen. Voorbeelden hiervan zijn de ontwikkeling van de Paktuinen (zuid-oostzijde) en de Oosterhaven (noordelijke deel). Hierop wordt verderop in deze visie nader ingegaan.

Noord - landbouw en natuur

In de polder Het Grootslag blijft de continuïteit van het agrarisch grondgebruik hoofddoel. Tussen Haling en Elsenburg is ruimte gereserveerd voor hoog-gespecialiseerde agrarische bedrijven, zoals zaadteeltbedrijven.

Eén van de twee provinciale ecologische verbindingszones (Noorder Kadijk - De Ven) staat nog op de plankaarten van de provincie.

Een tweede provinciale ecologische verbindingszone Kadijk - IJsselmeer wordt gecompleteerd in het kader van de inrichting van Gommerwijk West-West.

Noord - buitenstad

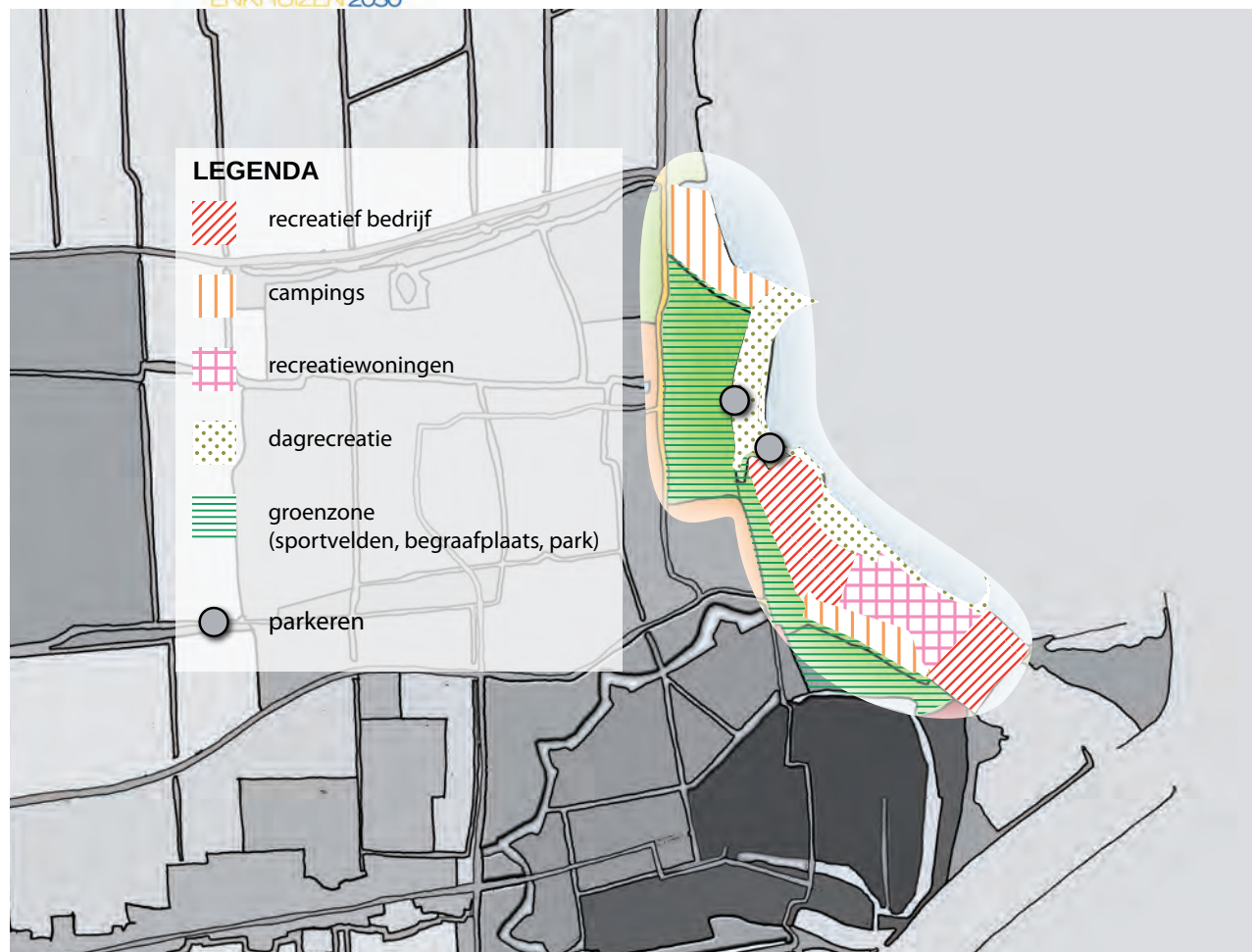
De schoollocatie Reigerweg/Roerdompstraat zal in de toekomst veranderen, maar blijft wel een welzijnslocatie (brede school).

De groene wijk Gommerwijk West-West zal de uitbreidingen in de buitenstad afronden en wordt dan van het Streekbos gescheiden door een groene zoom die het groene bolwerk rond de buitenstad voltooit. Er zal sprake zijn van heroriëntatie: een toekomstbeeld van 'wonen in het groen'.

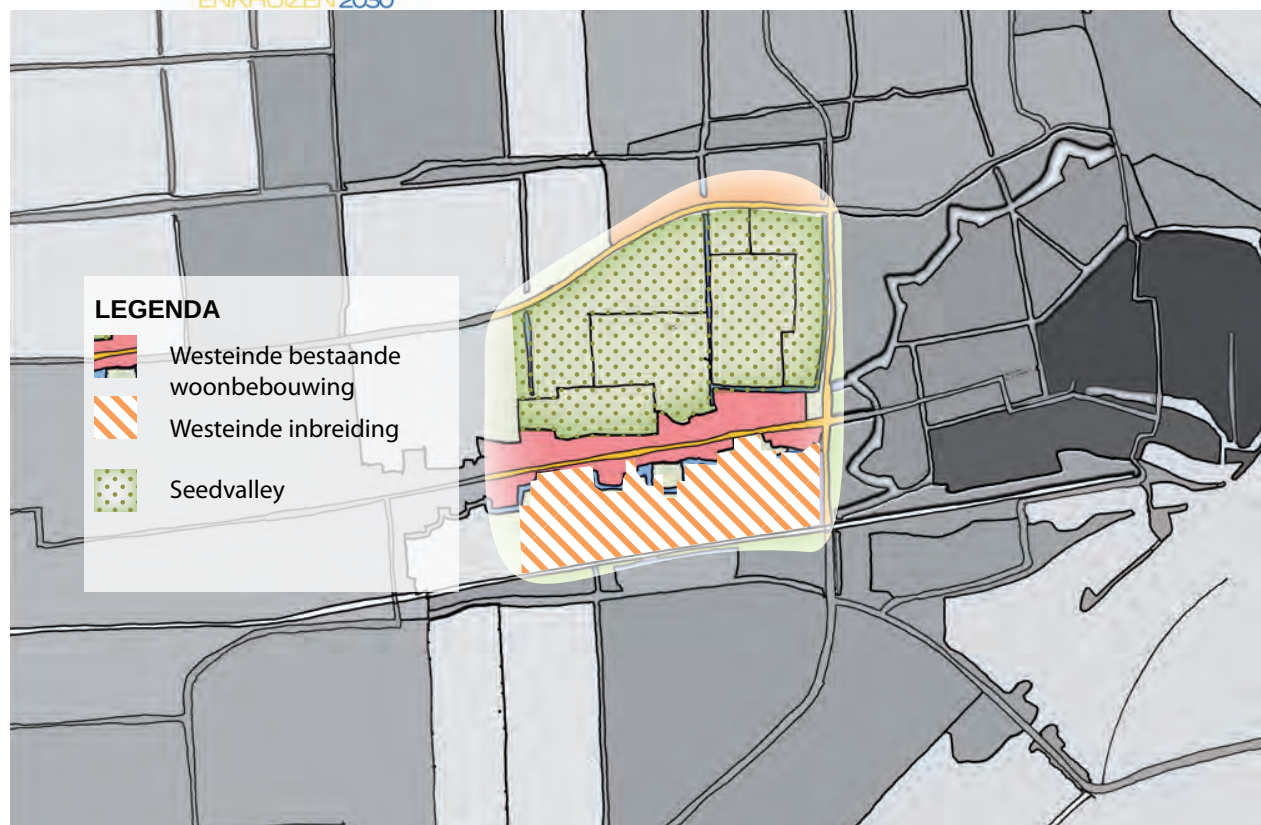
Noord - kustzone

Voor de recreatieve ontwikkeling van Enkhuizer Zand zijn, op basis van de Toekomstvisie Enkhuizer Zand, een vlekkenplan en een beeldkwaliteitplan vast-gesteld. Een bestemmingsplan is in voorbereiding.

West - wonen en agrotechnologie

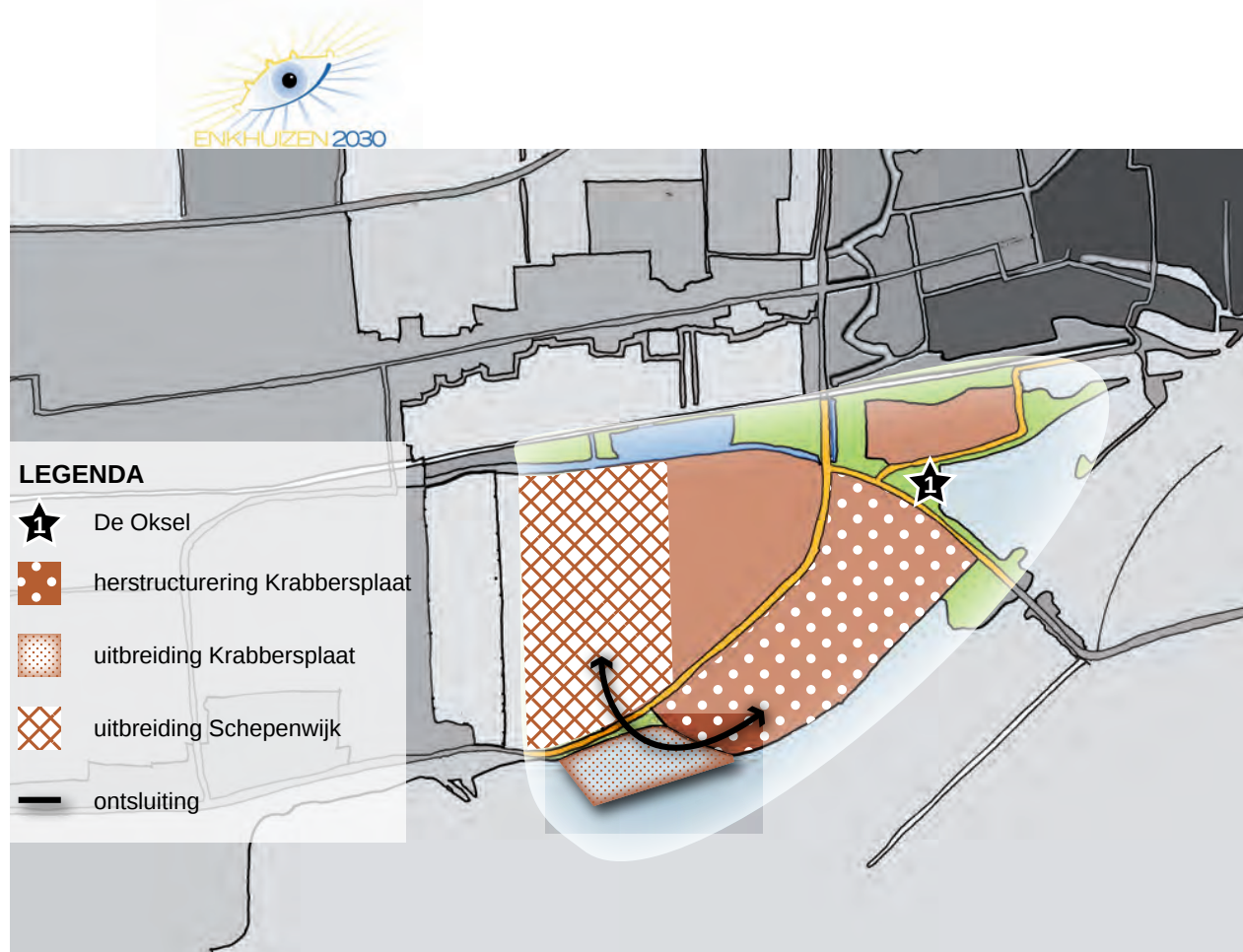
De woningbouwlocatie Westeinde- Zuid, dichtbij het station Bovenkarspel Flora, is nog niet gerealiseerd. Ten noorden hiervan is Seed Valley, zaad- en plantveredeling-technologie, tot ontwikkeling gekomen.

Zuid - de werkstad

In de werkstad in het zuiden van Enkhuizen zijn de herstructurering en uitbreiding van bedrijventerrein Krabbersplaat nog niet gerealiseerd. De westelijke uitbreiding van Schepenwijk is wel voorbereid, maar nog niet gerealiseerd.

Voor De Oksel, tussen Ketenwaal en Schepenwijk en grenzend aan het gebied binnen het Naviduct en de stad, is ontheffing en een eerste fase bouwvergunning verleend voor de realisatie van een appartementen-hotel annex congresfaciliteit.

Oost - water en natuur

Door de realisatie van het Naviduct is een nieuw begrensd gebied ontstaan waar de binnenstad op uitkijkt. Dit gebied wordt in de komende jaren verder ontwikkeld als toegang tot het vasteland van Noord-Holland en biedt onder meer de mogelijkheid van een containerterminal.

3.2 De ruimte van Enkhuizen

In dit hoofdstuk wordt de onderlegger beschreven: de ruimtelijke structuur van Enkhuizen, waarop het ruimtelijk beleid betrekking heeft dat in deze Structuurvisie Enkhuizen 2020 wordt geformuleerd. De ruimte wordt beschreven 'op de wijze van de geschiedenis': niet om de historie zichtbaar te maken, maar om te laten zien hoe de huidige vorm van Enkhuizen het gevolg is van ontstaan en transformatie, steeds opnieuw - en net als met deze Structuurvisie wordt beoogd. Verandering met behoud van geheugen, dat is de ambitie van deze Structuurvisie.

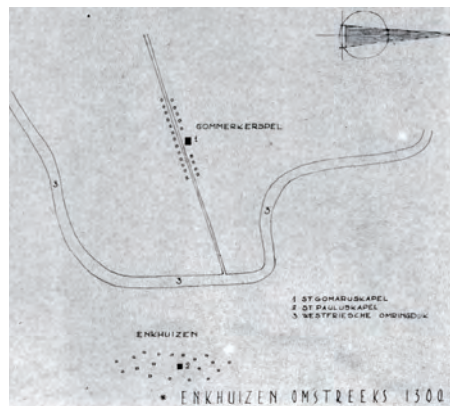
Het beeldmateriaal in dit hoofdstuk is met toestemming verkregen van de Vereniging Oud Enkhuizen.

Historie

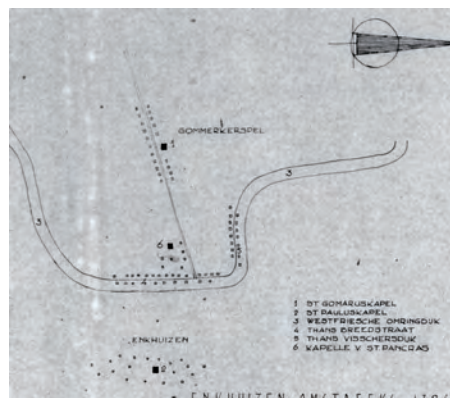
Periode 1300 - 1500

Enkhuizen is ontstaan in de jaren 1000 - 1200 als haven- en vissersdorp en bestond aanvankelijk uit twee kerkdorpen, Gommerkerspel (bij de huidige Westerkerk) en Enkhuizen (bij de huidige Zuiderkerk). Het dorp Gommerkerspel bestond uit lintbebouwing aan de Streek, een ontginningsbasis die zicht uitstrekt van Hoorn tot Enkhuizen en waaraan ook de naastgelegen dorpen Bovenkarspel en Grootebroek liggen. Dit bebouwingslint komt in de huidige binnenstad overeen met de Westerstraat.

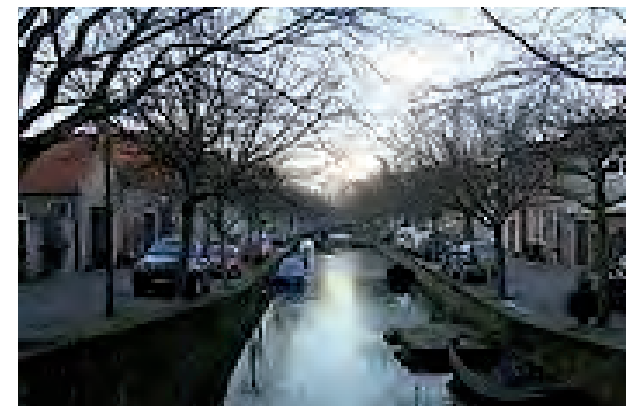
Het oorspronkelijke Enkhuizen lag in het huidige IJsselmeer. Vanwege de oprukkende Zuiderzee echter, moesten de bewoners van Enkhuizen rond 1300 een plek zoeken binnen de Westfrieze Omringdijk. In 1356 kreeg Enkhuizen stadsrechten en werd het verenigd met het naburige Gommerkerspel. Buitendijks lag nog het Oostdorp (Enkhuizen) dat waarschijnlijk verdronk bij de stormvloed van 1421.

Kaartbeeld Enkhuizen 1300 ▲

◀ Kaartbeeld Enkhuizen 1326

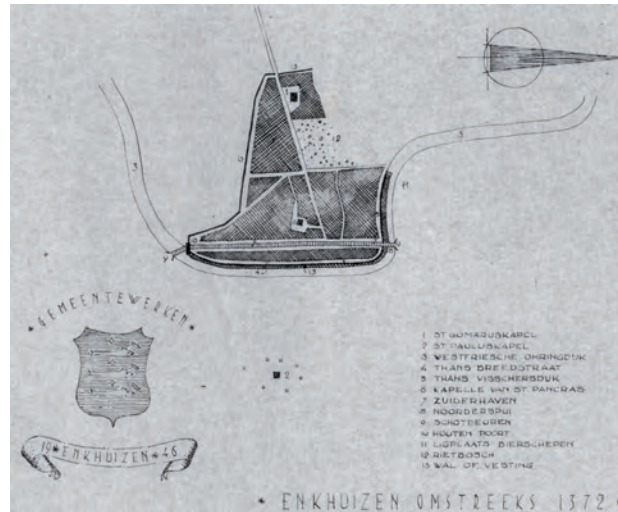

Zuider Havendijk ▲

Een deel van de kerk die daar stond is hergebruikt in de Zuiderkerk die door de vissers van Enkhuizen binnendijs werd gebouwd. Later is door de landbouwers van het voormalige Gommerkerspel begonnen met de bouw van de Westerkerk. In de 14e eeuw werd ook de eerste haven gegraven, waarvan de huidige Zuider Havendijk nog is overgebleven

Periode 1560 - 1590

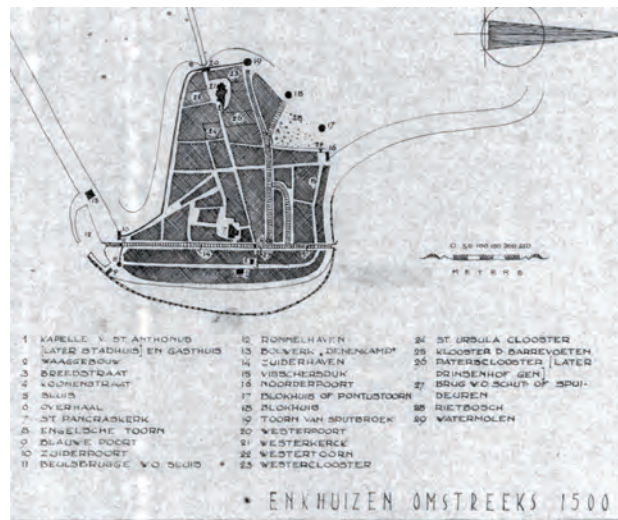
In de 15e en 16e eeuw werd overgegaan tot uitbreiding van de havens en de aanleg van vestingwerken. Het middeleeuwse Enkhuizen werd begrensd door de Oude Gracht, het Spaanse Leger, de Vissersdijk, de Oosterhaven, de Oude Haven en de Prinsenstraat. De stad was in de 16e eeuw nog vrij beperkt van omvang.

Kaartbeeld Enkhuizen 1372 ▲

1560 - Jacob van Deventer ▲

Kaartbeeld Enkhuizen 1500 ▲

1577 - Waegenaer ▲

Periode 1590 - 1650

Vanaf het einde van de 16e eeuw begon de bloeitijd van Enkhuizen. De enorme vlucht van de haringvisserij en de scheepvaart op allerlei Europese landen leverden een grote bijdrage aan de welvaart van de stad. De bevolking groeide explosief en de handelsstad Enkhuizen groeide evenzo. De stad moest sterk worden uitgebreid. Er werden nieuwe havens gegraven en de middeleeuwse stadsmuur werd vervangen door een nieuwe gordel van vestingwerken, in de vorm die vandaag de dag nog duidelijk zichtbaar is.

In het noorden en westen van de stad (nu bekend als de Zuidwesthoek en de Boerenhoek) ontstond ruimte voor woonhuizen en agrarisch gebruik.

Verdedigingswerken ▲

1652 - Blauw's Toneel der Steden ▲

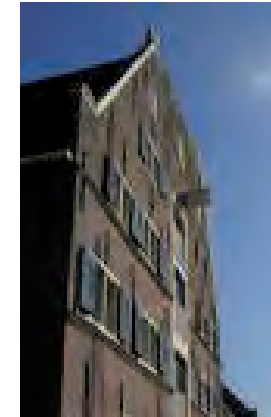
Enkhuizen werd de op vier na grootste stad van Nederland (28.000 inwoners). De vele monumentale panden, zoals de Drommedaris, het Stadhuis en bewaard gebleven pakhuizen van de VOC, herinneren aan deze bloeiperiode.

Drommedaris ▲

Koepoort ▲

Pakhuis VOC ▲

Stadhuis ▲

Periode na 1650 tot einde 19e eeuw

De periode van bloei hield slechts kort aan. Al rond 1650 zette de neergang in. De oorzaken hiervan zijn de algemene achteruitgang van de welvaart in de tweede helft van de 17e eeuw, de relatief sterker wordende concurrentie van Amsterdam als havenstad en de negatieve invloeden van verschillende oorlogen waarbij schepen voor oorlogsdoeleinden ingezet of geplunderd werden. Het Enkhuizerzand levert steeds meer moeilijkheden op voor bereikbaarheid van de havens en tenslotte zal ook de eenzijdige afhankelijkheid van de scheepvaart van invloed zijn geweest op de teruggang in ontwikkeling. De zeer grote bevolkingsafname (80%) gedurende twee eeuwen heeft duidelijk consequenties gehad voor

de ruimtelijke structuur van de stad.

Kaartbeelden van rond 1830 geven alleen nog bebouwing weer langs de belangrijkste straten en er is sprake van een zeer schaarse bebouwing. Het merendeel van de grote havens heeft zijn functie verloren en de bebouwing daarlangs is grotendeels verdwenen. Op de vrijgekomen gronden in het noordelijk deel van de 17e eeuwse stadsuitbreiding is ook weinig intensief bebouwd en er werden voortaan gewassen verbouwd (Boerenhoek).

Periode vanaf einde 19e eeuw

Aan het einde van de 19e eeuw neemt de bedrijvigheid in de stad weer toe, door toenemende landbouwproductie, verbetering van de toegankelijkheid van de havenmond en vanwege de betere bereikbaarheid door aanleg van de spoorwegverbinding Zaandam-Enkhuizen (1885) en de daarop aansluitende veerdiensten op Stavoren en Urk. Op korte afstand van het oude centrum wordt het station aangelegd door de Nieuwe Buyshaven te dempen. De Vissershaven en Krabbershaven hebben hun functie verloren en worden omgevormd tot vijvers en het in 1885 aangelegde plantsoen.

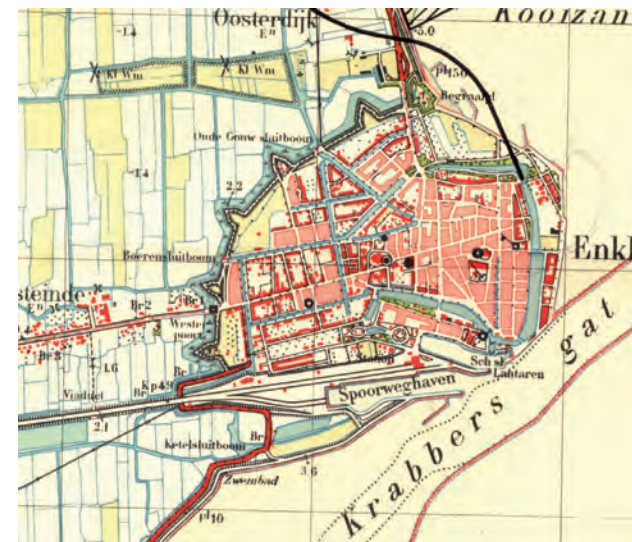
In de 20e eeuw doen zich ontwikkelingen voor in het gebied buiten de stad. Aan de oostzijde van de stad is een jachthaven en werkhaven aangelegd. Ten noorden daarvan wordt een onderdeel van het Zuiderzeemuseum gebouwd.

Kadastraal Minuutplan Enkhuizen 1830 ▲

Kaartbeeld Enkhuizen 1917 ▲

Kaartbeeld Enkhuizen 1932 ▲

Hoofdkenmerken van de historische binnenstad

De verschillende te onderscheiden gebieden in de binnenstad van Enkhuizen kunnen worden beschreven naar hun cultuurhistorisch karakter. De beschrijving is nodig als leidraad voor de beoordeling welke bebouwing (waaronder bouwvolume) in de verschillende wijken mogelijk is en is in feite ook een uitwerking van de Stadsvisie waarin aangegeven wordt dat de cultuurhistorische maat en structuur van de binnenstad gehandhaafd en zo veel mogelijk versterkt moet worden

De binnenstad is dat deel van de gemeente dat binnen de oude stadsomwalling is gelegen en in 1984 als beschermd stadsgezicht is aangewezen. In de voorafgaande paragraaf is in het kort de ontstaansgeschiedenis van de stad omschreven. Hieronder volgt een korte beschrijving van de ruimtelijke kenmerken van de binnenstad in de bestaande situatie aan de hand van een indeling in drie afzonderlijke deelgebieden. Voor een uitgebreidere omschrijving wordt verwezen naar de 'Toelichting op de aanwijzing tot Beschermd stadsgezicht' van de Rijksdienst voor de Monumentenzorg 1982 en naar 'Bijlage 3: de ruimtelijke identiteit van Enkhuizen' van de Welstandsnota Enkhuizen 2004.

De binnenstad van Enkhuizen wordt bepaald doordat de ontstaansgeschiedenis van de stad nog zo goed is af te lezen aan de stedenbouwkundige structuur en de bebouwing. Het bijzondere van de binnenstad zit ook in het feit dat hij twee gezichten heeft: die van de historische Hollandse havenstad enerzijds en die van de agrarische Boerenhoek anderzijds.

In de binnenstad zijn drie afzonderlijke deelgebieden te onderscheiden op basis van de specifieke ruimtelijke kenmerken. De deelgebieden zijn het Centrum, de Boerenhoek/Zuidwesthoek en de Havens.

Centrum

Het Centrum maakt deel uit van het oudste middeleeuwse gedeelte van de stad. Hier is het historisch karakter in erg sterke mate bewaard gebleven en staan de meeste monumenten. Het Centrum is relatief dicht bebouwd en kent een besloten sfeer.

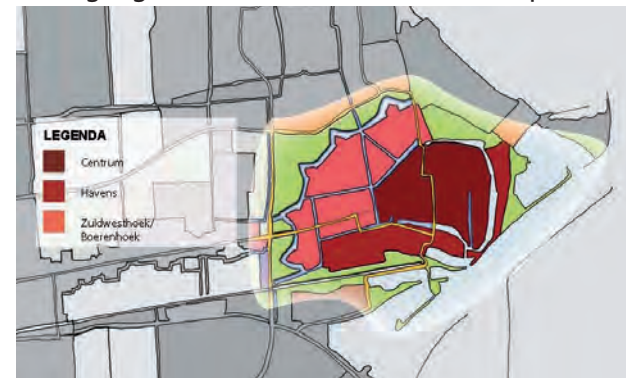
Boerenhoek Zuidwesthoek

Dit deel is het deel van de binnenstad met een meer 'agrarisch' en open karakter. De bebouwing is kleinschaliger en er is veel water en groen. Dit is een gevolg van het feit dat dit deel van de binnenstad eeuwenlang het terrein was van boeren en tuinders. Het huidige 'agrarische karakter' wordt in hoofdzaak bepaald door de vele vaarten met groene wallenkanten en houten bruggen, de lage, vrijstaande bebouwing, de doorzichten naar de achtergebieden en de stadswallen, de grote open onbebouwde binnenterreinen, de voormalige boerderijen en schuren, theehuizen en de schuithuizen in het water. Ook de beperkte autobereikbaarheid, als gevolg van de bruggen draagt bij aan dit effect.

Havens

Het deelgebied Havens tenslotte, ligt als een schil om de oude kern heen. De Oude Haven en de Oosterhaven (daterend uit de 16e eeuw) liggen in dit deelgebied en zijn voor de identiteit van Enkhuizen

zeer beeldbepalende ruimtes. Daarnaast komt hier ook loods- en werfachtige bedrijfsbebouwing voor. De Buitenhaven is eveneens een voormalige historische binnenstadshaven, maar heeft geen werf karakter. Hier bevinden zich het station en de ingang van het Snouck van Loosenpark. De

Compagnieshaven, de Buyshaven (voorheen Spoorhaven) en de Krabbershaven liggen net buiten de historische binnenstad en zijn moderne jachthavens.

Naast de drie gebieden in de binnenstad zijn de vesting en het Schootsveld onderdeel van het beschermd stadsgezicht en maken deel uit van een unieke groene gordel om de binnenstad.

Schootsveld

Het Schootsveld heeft samen met de vestingwal eeuwen dienst gedaan als verdedigingslinie voor de oude stad Enkhuizen. De uitbreidingsgebieden buiten de binnenstad zijn door het open Schootsveld ruimtelijk strak gescheiden van de binnenstad.

Het nog altijd open Schootsveld rondom de vestingwallen is een uiterst zeldzaam historisch stedenbouwkundig element. Een deel van het Schootsveld is vrijgekomen. Het bestaande beleid is er op gericht dit gebied te ontwikkelen voor extensieve recreatie en natuurontwikkeling.

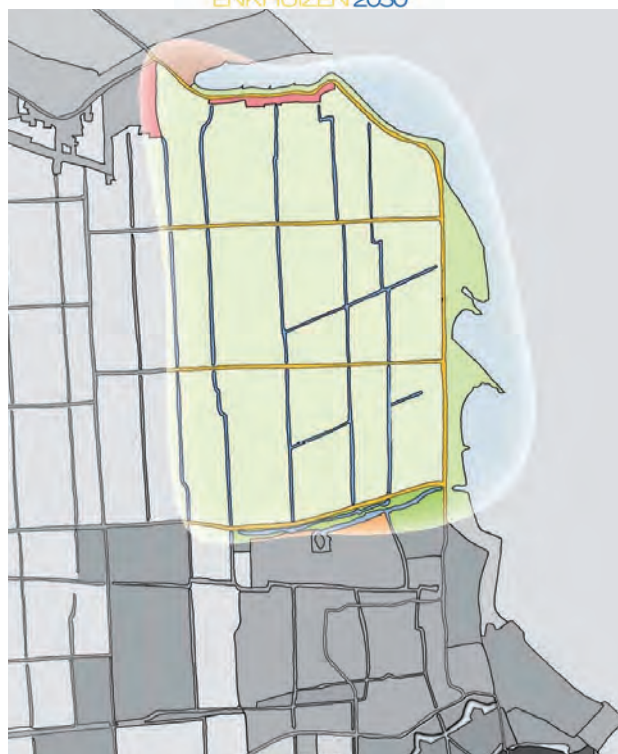
Hoofdkenmerken Noord

Noord - landbouw en natuur

Het landschap van de polder Het Grootslag kenmerkt zich door een noord-zuidgerichte verkaveling, openheid in oost-west richting en lintbebouwing.

De ontginning van oostelijk West-Friesland startte in de tweede helft van de 12e eeuw. Ter ontwatering werden sloten en vaarten gegraven. Deze sloten - voor een deel nog in het landschap herkenbaar - hebben een noord-zuid richting en staan loodrecht op het grote ontwateringskanaal de Oude Gouw, dat ten noorden van Enkhuizen in de Zuiderzee uitmondde. Aan de zuidkant van de Oude Gouw lag de nederzetting de Streek, een opgehoogde dijkweg waarlangs de woningen en opstallen stonden. In de 14e eeuw is het gebied, tezamen met het grootste deel van West-Friesland, ingedijkt door de Westfriesse Omringdijk.

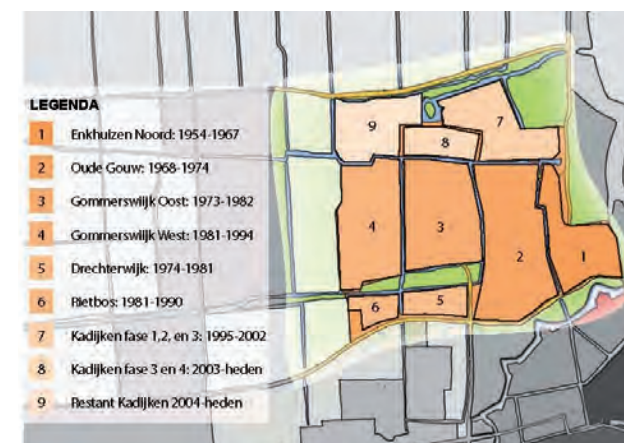
Het Grootslag was een vaarpolder, ontsloten door vaarten en sloten die in verbinding stonden met de grachten in de binnenstad van Enkhuizen. Tijdens de ruilverkaveling in de jaren '70, zijn in de polder wegen aangelegd en zijn er naast de bestaande bebouwing aan de randen, nieuwe agrarische bedrijven gebouwd.

In het uiterste noorden van de gemeente ligt Oosterdijk, een klein lintdorp in de oksel van de Westfriesse Omringdijk. Er komen enkele stolpboerderijen en traditionele woonhuizen voor. Het gave traditionele beeld van het buurtschap Oosterdijk is waardevol, zowel van binnenuit als vanuit het landschap gezien. De beeldbepalende stolpboerderijen zijn alle gemeentelijk monument.

Noord - buitenstad

In de jaren vijftig breidt Enkhuizen zich uit buiten de vesting. De uitbreidingsgebieden worden buiten het open Schootsveld gelegd; er ontstaat een van de binnenstad onderscheiden buitenstad. De uitbreidingen leiden tot de transformatie van de polder: de grootste sloten blijven bestaan (Noorder kadijk, De Gouw, Kapelsloot, Meijndertsloot, Zandsloot); de polderverkaveling wordt geheel vernieuwd. De buitenstad vult het poldervak tussen de Noorder Kadijk (Haling) en de Gouw geheel op. De uitbreidingen laten, als jaarringen, de ontwikkeling in de tijd zien - van oost naar west. De eerste uitbreiding van vlak na de oorlog is Enkhuizen Noord, met Oude Gouw als voortzetting. In de jaren '70 is Gommerwijk Oost gebouwd; gevolgd door Gommerwijk West in de jaren '80. De eerste fase van de wijk Kadijken is ontstaan in de jaren '90. De laatste fasen van deze wijk zijn recentelijk gerealiseerd; een deel is nog in aanleg. Voor het grootste deel van Gommerwijk West-West vindt thans heroriëntatie plaats.

Noord - kustzone

Het buitendijks recreatieoord Enkhuizer Zand ligt langs de IJsselmeerdijk. Het meest noordelijke gedeelte waar zich de sportvelden bevinden is gelegen in de Immerhornpolder. Deze polder is als 'buitenpolder' zichtbaar op de historische kaart van 1877.

Het middengedeelte van Enkhuizer Zand grenst aan het Wilhelminaplantsoen. Op het kaartbeeld van 1961 was Enkhuizer Zand nog niet aangelegd en vormde het Wilhelminaplantsoen achter de Wierdijk nog de rand. Op het kaartbeeld van 1968 is zichtbaar dat een gedeelte van het Enkhuizer Zand (kampeerweide, zwembad en speelweide) is aangelegd.

Kustzone 1961 ▲

Kustzone 1968 ▲

Op het kaartbeeld van 1974 zijn verdere ontwikkelingen in het gebied Enkhuizer Zand zichtbaar zoals het Zuiderzeemuseum en de passantenhaven die later werd uitgebreid tot de huidige Compagnieshaven. Bij de latere uitbreiding werd de doorbraak door de dijk die als haventoeegang diende, verderop gelegd. In het noordelijke gedeelte van het Enkhuizer Zand liggen tennisbanen, speelweides en het attractiepark Sprookjeswonderland.

Kuszone 1974 ▲

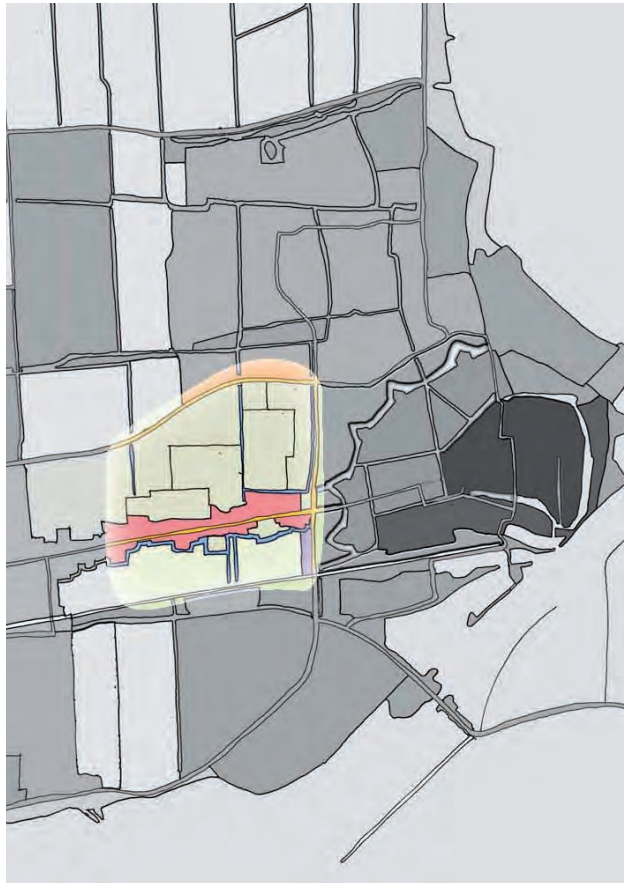

Kustzone 2008 ▲

Hoofdkenmerken West

West - wonen en agrotechnologie

Aan de zuidkant van de Oude Gouw lag in de polder Het Grootslag de 12e eeuwse nederzetting de Streek, een opgehoogde dijkweg waarlangs de woningen en opstallen stonden. Deze dijkweg loopt vanaf Hoorn en Hoogkarspel via Grootebroek naar Enkhuizen.

Kuyper - 1866 ▲

Topografische kaart 1877 ▲

Aan de Streek ligt het buurtschap Westeinde, ten westen van Enkhuizen. Op de koppen van de kavels aan het Westeinde zijn vroeger de stolpboerderijen opgericht van waaruit de kavels werden ontgonnen en bewerkt. In de loop van de tijd heeft verdichting van het lint plaatsgevonden, aanvankelijk met burgerwoningen en later met bedrijfsbebouwing van de zaadteeltbedrijven. Ondanks de verdichting zijn de doorzichten naar het open gebied bewaard gebleven.

Tegenwoordig wordt het ruimtelijk beeld van Westeinde vooral bepaald door een tweetal zeer grote zaadteeltbedrijven. Vanwege recente verplaatsing van de bedrijven naar de noordzijde van Westeinde is het gebied aan de zuidzijde, tussen Westeinde en de spoorlijn, vrij gekomen.

Topografische kaart 2008 ▲

Hoofdkenmerken Zuid

Zuid - werkstad

Vanaf de jaren '50 is aan de zuidkant van de stad een drietal industriegebieden aangelegd. Zij vullen, net als de buitenstad, delen van de polder op die hetzij door de polderindeling, hetzij door doorsnijdingen zijn gevormd.

Het eerste planmatig aangelegde industriegebied van Enkhuizen is Ketenwaal, gelegen op een voormalige drassige inpoldering vlak buiten de stadswal (De Kleine Put) en ligt dus tussen de historische binnenstad en het IJsselmeer. Op het terrein staan grote fabriekshallen uit verschillende perioden. Het gebied wordt ontsloten door de Flevolaan en de N302.

Het industriegebied Krabbersplaat is buitendijks gevestigd op een aanplemping in het Krabbersgat en is ontstaan in de jaren '50. De noordelijke hoek van Krabbersplaat is benut als aanlanding van de Houtribdijk (een voorschot op de nimmer uitgevoerde Markerwaard), waarna ook de sluizen zijn aangelegd. Krabbersplaat ligt sindsdien aan een knooppunt van hoofdinfrastructuur aan de entree naar de binnenstad. Bij de aanhechting van de Houtribdijk is een transferium gesitueerd voor bezoekers van het Zuiderzeemuseum: een parkeerplaats van waaruit veerboten varen. De bedrijven op Krabbersplaat variëren van scheepswerven en bouwbedrijven tot toeleverende bedrijven.

Enkhuizen 1983 ▲

Bedrijventerrein Schepenwijk, binnendijks van Krabbersplaat, wordt begrensd door de Tocht (een oude poldersloot) en de Zuiderzeedijk. Het gebied is nog in ontwikkeling en wordt deels nog gebruikt voor agrarische doeleinden. Bij de stedenbouwkundige opzet van het gebied is de parcellering van de polder overgenomen in de hoofdrichting van de verkaveling; één van de poldersloten is opgenomen. Het zuidelijk deel van Schepenwijk ligt aan de N506. De nadruk in Schepenwijk ligt op landgebonden bedrijvigheid die mede kan profiteren van de ligging aan de weg N302. Op het terrein is een aantal perifere detailhandelsfuncties gevestigd. In de middenzone bevinden zich meer traditionele en minder representatieve bedrijven.

Topografische kaart 2008 ▲

Hoofdkenmerken Oost

Oost - water en natuur

Aan de kant van het IJsselmeer is het karakter van Enkhuizen onmiskenbaar dat van een havenstad. Tot dit gebied behoren de Buyshaven, de Compagnieshaven, de Krabbershaven/Gependam en de omgeving van het Naviduct, gelegen in de gemeente Lelystad. De genoemde havens zijn moderne jachthavens.

Het gebied heeft in de loop der tijd belangrijke veranderingen ondergaan. De aanleg van nieuwe dammen (zoals de Gependam), van belangrijke nieuwe ontsluitingswegen (Houtribdijk/ N302) en de uitbreiding van de moderne havens heeft geleid tot de huidige contouren van het gebied. Met de aanleg van de Gependam is een nieuw gebied ontstaan met mogelijkheden voor de beleving van de scheepvaart en watersport.

Historische Topografische Atlas 1877 ◀

Kaartbeeld 1974 ◀

Topografische Atlas 2008 ◀

3.3 Visie Enkhuizen 2020

In dit hoofdstuk wordt de Structuurvisie Enkhuizen 2020 toegelicht. Per thema wordt ingegaan op de ontwikkelingen die aanleiding geven tot de formulering van ruimtelijk beleid. Dat zijn voor een deel 'autonome' ontwikkelingen - autonoom in zoverre dat het gemeentelijk beleid er geen invloed op heeft, maar wel met de gevolgen ervan moet omgaan. Voor een ander deel gaat het om ambities. Ambitie heeft zowel betrekking op realiseren als voorkomen: het gaat om het tot stand brengen van wat gewenst is, maar ook om afwenden van wat ongewenst is. De Structuurvisie Enkhuizen 2020 is samengesteld uit de ruimtelijke gevolgen van de Stadsvisie 2030, het 'overgebleven' beleid van het Structuurplan 2004 en andere beleidsplannen, inzichten in veranderend grondgebruik en inzichten in de gevolgen daarvan voor de omgeving en het verkeer. De Structuurvisie Enkhuizen 2020 heeft betrekking op ruimtevragen, accommodaties, transformaties en verbindingen

Ieder thema kent dezelfde structuur. Per thema komen drie onderdelen aan de orde:

- de richtinggevende uitspraken uit de Stadsvisie 2030;
- daarna worden de hoofdlijnen van het ruimtelijk beleid verwoord;
- vervolgens wordt voor zover dat gewenst is per thema ingezoomd op een aantal uitwerkingen en detailleringen (de lenzen).

Al deze ontwikkelingen leiden tot de Visiekaart Enkhuizen 2020.

Identiteit

Richtinggevende uitspraken Stadsvisie 2030

1. Enkhuizen gaat uit van haar kernkwaliteiten en benut haar cultuurhistorisch erfgoed en de unieke ligging aan het water.
2. Enkhuizen brengt samenhang aan in de fysieke structuur van de stad door voor concentratiegebieden en goede verbindingen te kiezen.
3. De binnenstad en de wijken zijn geen concurrerende gebieden, maar vullen elkaar goed aan. Enkhuizen benut en versterkt de bestaande verbindingen tussen binnenstad/buitenstad, zowel voor bewoner als toerist.
4. De binnenstad wordt alleen vernieuwd op vlakken waar dit aansluit bij de cultuur-historische waarden en waar dit leidt tot kwaliteitsverbetering.
5. Enkhuizen zet zich sterk op de kaart als toeristische trekpleister.
6. De gemeente Enkhuizen heeft een voorbeeldfunctie in het streven naar energie-neutraliteit.
7. In 2030 is Enkhuizen een regiegemeente met vooral een voorwaardenscheppende, regisserende en stimulerende rol. Het feitelijk beheren of uitvoeren ligt bij andere partijen of wordt samen met andere gemeenten opgelost.

Ruimtelijk perspectief

Een groot deel van de binnenstad van Enkhuizen, alsmede het gehele Schootsveld, is onderdeel van het beschermd stadsgezicht. Dit is het historische kapitaal van Enkhuizen: de oude stad, in de 16e eeuw uitgebreid met de Boerenhoek, omsloten door de vesting en de Westfriese Omringdijk en gelegen aan het wijde water. In de binnenstad zijn niet alleen de jaarringen van de verschillende uitbreidingen herkenbaar, maar ook de transformaties die daarbinnen hebben plaatsgevonden, zoals het Snouck van Loosenpark in de gedempte Nieuwe Haven (waarvan het overgebleven deel inmiddels Oude Haven heet) en het gebied tussen Kuipersdijk en Admiraliteitsweg op de gedempte Oude Buijshaven. Water speelt een belangrijke rol bij de beleving van Enkhuizen. Door de ligging aan het

water heeft er zich veel nautische bedrijvigheid gevestigd. De laatste jaren is het water een belangrijk onderwerp in de ruimtelijke ordening: waterbeheersing, waterkwaliteit, maar ook 'wonen aan het water'.

Het ruimtelijk beleid van de gemeente is gericht op behoud van de cultuurhistorische kwaliteit van de binnenstad: ontwikkelingen in de stad zullen altijd met respect voor het geheugen van de stad moeten plaatsvinden. Dat betekent niet dat alles behouden moet worden: Enkhuizen is een levende stad en dat brengt verandering met zich mee. Het betekent wel dat continuïteit van het karakter van de binnenstad uitgangspunt is bij alle ontwikkelingen. Dat heeft in eerste instantie betrekking op de plattegrond; het patroon van

straten, pleinen, grachten en havens. Daarnaast speelt de schaal van de bebouwing een rol: volume, hoogte en afmetingen in relatie tot de omgeving. Tenslotte gaat het om de architectuur: stijl, materiaal en kleur. Continuïteit van het historische karakter van de plattegrond en de architectuur worden geborgd door bestemmingsplan en welstandsbeleid. Met betrekking tot behoud van de schaal van de bebouwing zal in het op te stellen bestemmingsplan voor de binnenstad uitgegaan worden van de huidige situatie, met ontheffingsmogelijkheid wanneer met behulp van een massastudie is aangetoond, dat afwijking kan passen in het historische beeld. Het historische beeld wordt niet 'bevroren', maar moet getoetst worden aan architectonische kwaliteit, schaal en relatie met de omgeving, het beschermd stadsgezicht.

Economie

Richtinggevende uitspraken Stadsvisie 2030

1. Enkhuizen streeft naar een vitale economische structuur die gebaseerd is op meerdere sectoren.
2. Enkhuizen versterkt de regionale verzorgingsfunctie voor toerisme.
3. Er wordt door Enkhuizen ingezet op het doorontwikkelen van Seed Valley.
4. Enkhuizen streeft naar een coöperatief MKB, met name in de toeristische sector en de detailhandel.
5. Enkhuizen kiest voor concentratie en bundeling van voorzieningen.

Ruimtelijk perspectief

Bedrijvigheid

De economische pijlers van Enkhuizen zijn het toerisme, de zaadteeltbedrijven, de kunststofindustrie, de nautische bedrijven en de middenstand. Die zullen worden gekoesterd en gefaciliteerd.

In de beroepsbevolking neemt de gemiddelde leeftijd toe (de jeugd trekt weg) en overheerst het aandeel lager opgeleiden. De gemeente onderzoekt de mogelijkheden om vraag en aanbod van werkgelegenheid dichterbij elkaar te brengen. Doel hiervan is de werkende bevolking meer aan de stad te binden en het forensisme omlaag te brengen. Tegelijkertijd moet echter erkend worden, dat de gemeentelijke mogelijkheden en middelen hiervoor maar beperkt zijn.

Om bedrijventerreinen blijvend te laten voldoen aan de eisen van de tijd is herstructurering nodig; dat geldt voor de Krabbersplaat en Ketenwaal. Uitbreiding van bedrijventerreinen moet in het licht van de regionale behoefte overwogen worden.

Detailhandel

Voor winkels is er in Enkhuizen genoeg netto vloeroppervlak; uitbreiding is niet nodig. In de binnenstad is het winkelvloeroppervlak in het algemeen kleiner dan 700 m². Gezien het beleid de binnenstad autoluw te maken wordt niet gestreefd naar grotere winkels, behalve op de locatie Molenweg.

Landbouw

Autonome ontwikkelingen in de landbouw (schaalvergroting, intensivering), maar ook ruimtelijke ontwikkelingen op voormalige landbouwgrond kunnen de bruikbaarheid van delen van het agrarisch areaal doen afnemen. Dat geldt in de eerste plaats voor 'reststukken': percelen die over zijn als andere ontwikkelingen afgerond zijn. Uit een oogpunt van zuinig ruimtegebruik en om 'rommelhoeken' te voorkomen, zal Enkhuizen zoveel mogelijk het ontstaan van de reststukken voorkomen.

Lenzen

Landbouw en natuur

In de polder Het Grootslag zullen in de toekomst landbouw en natuur blijvend aanwezig zijn. De natuur komt tot uitdrukking in de ecologische verbindingzones die uitmonden in de buitendijkse natuurgebieden aan het IJsselmeer. In het noordelijk deel blijft de bestaande grondgebonden landbouw. In de ruimte tussen Elsenburg en de Haling zijn mogelijkheden voor de hoogwaardige agrotechnologische bedrijven, zoals zaadteeltbedrijven (overloop van Seed Valley aan het Westeinde). Aandachtspunt is de Haling zelf: hier is, gezien de ligging en positie, ruimtelijke topkwaliteit de ambitie, waarop regie gevoerd zal moeten worden. Doel is om aan de Haling, de overgang van stad naar ommeland, ruimtelijke topkwaliteit te waarborgen.

Bij de invulling zal in ieder geval aandacht moeten worden besteed aan:

- het profiel van de Haling als kenmerkende open ruimte, met een goede aansluiting op de groenzone aan de zuidzijde;
- behandeling van de vijf grote sloten in de polder Het Grootslag: Bokkesloot, Meindertsloot, Kapelsloot, Hoeksloot en Zandsloot;
- de noordelijke begrenzing van de bebouwing van de zaadteeltbedrijvigheid langs de Haling, met een goede overgang naar de openheid van de aangrenzende agrarische gronden;
- ook de architectuur vraagt om bijzondere aandacht (via welstandsbeleid).

Agrotechnologie

Aan de westzijde van Enkhuizen zal een herschikking van functies plaatsvinden, waarbij twee doelen gerealiseerd worden: Seed Valley en wonen in Westeinde-Zuid.

De herschikking van de hoogwaardige zaadteeltbedrijven aan het Westeinde aan de noordzijde van de weg (veelal aangeduid als Seed Valley) kan leiden tot het ontstaan van een agrotechnologisch cluster. Gezien het hoogwaardige karakter van de werkgelegenheid, wil Enkhuizen deze economische ontwikkeling stimuleren.

Tegelijkertijd is het ook een kwetsbaar gebied. Voor de ontwikkeling van dit gebied is het formuleren van de ruimtelijke uitgangspunten dan ook erg belangrijk om een hoge ruimtelijke kwaliteit te creëren en nadrukkelijk aandacht te vragen voor de ruimtelijke inpasbaarheid. Doel is het creëren van een hoogwaardige uitstraling aan het Westeinde. Eén van de aandachtspunten is de landschappelijke kwaliteit van de randen van het gebied.

Belangrijke randvoorwaarden voor de ruimtelijke inpassing zijn in ieder geval:

- het behoud van het profiel van het Westeinde;
- inpassing van de grote sloten in de polder;
- een zorgvuldige vormgeving en inpassing van de zuidelijke rand;
- agrarische gebruiksmogelijkheden van de resterende open ruimte.

De gemeente zal de randvoorwaarden nader uitwerken.

Krabbersplaat

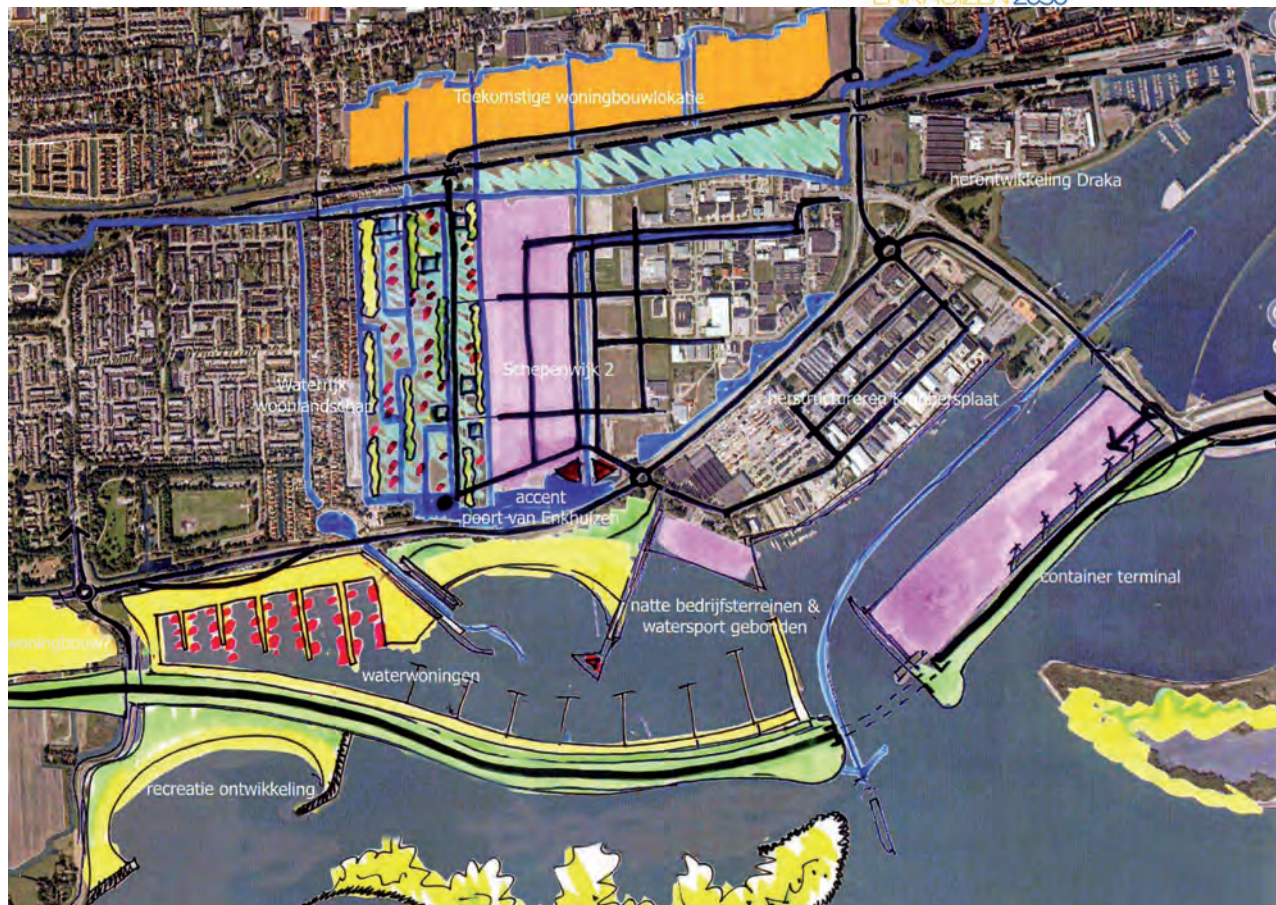
De noodzakelijke herstructurering van het verouderde bedrijventerrein Krabbers-plaat zal in samenhang met de ontwikkeling van de 2e fase van het bedrijventerrein Schepenwijk plaatsvinden, met het oog op een herpositionering: op Krabbersplaat de watergebonden, en op Schepenwijk de landgebonden bedrijven.

Daarbij is uitbreiding van Krabbersplaat mogelijk. Uitgangspunt is om ter versteviging van de Zuiderdijk tussen Krabbersplaat en Broekerhaven een zogenaamd voorland te creëren, waarop zich nieuwe nautische bedrijven en wellicht een containeroverslag en windmolens kunnen vestigen. Daarbij wordt ook een nieuwe ontsluiting op de provincialeweg N506 onderzocht, in relatie tot de ontsluiting van de 2e fase van de Schepenwijk. De plannen dienen, ondermeer, te worden onderzocht op uitvoerbaarheid in het kader van Natura 2000.

Algemene randvoorwaarden voor de ontwikkeling van deze locatie zijn:

- aan de landschappelijke inpassing wordt grote zorg besteed;
- de herinrichting mag een verdere ontwikkeling, waarbij de N506 buitendijks naar de Houtribdijk wordt gevoerd, niet onmogelijk maken;
- de ontwikkeling mag woningbouw in de directe omgeving niet frustreren.

Scheperwijk

De nadruk bij Scheperwijk ligt op landgebonden bedrijvigheid, die kan profiteren van de ligging aan de N506. Aan de westzijde liggen reserveringen voor uitbreiding (2e fase, planologische voorbereiding voorzien in 2010). Fase 2 wordt aangesloten op de N506. In het kader van de planologische voorbereiding wordt onderzocht of er mogelijkheden moeten worden gecreëerd voor publieksfuncties, zoals grootschalige detailhandel.

Als afronding van Scheperwijk zal op het grondgebied van de gemeente Stede Broec een groene buffer tussen Enkhuizen en Stede Broec worden ontwikkeld. Voor dit gebied wordt onder gezamenlijk opdrachtgeverschap van de twee gemeenten een gebiedsvisie uitgewerkt. In Stede Broec zal het aansluitende terrein geschikt worden gemaakt voor woningen en mogelijk een ontsluitingsweg voor Westeinde-Zuid/Florapark worden aangelegd.

- Algemene randvoorwaarden voor de ontwikkeling van deze locatie zijn:
- aan de landschappelijke inpassing wordt grote zorg besteed;
- de herinrichting mag een verdere ontwikkeling, waarbij de N506 buitendijks naar de Houtribdijk wordt gevoerd, niet onmogelijk maken;
- de ontwikkeling mag woningbouw in de directe omgeving niet frustreren.

Wonen en bouwen

Richtinggevende uitspraken Stadsvisie 2030

1. Enkhuizen streeft naar een balans in sociale woningbouw en koopaanbod.
2. Enkhuizen verkent mogelijkheden voor verdere benutting van de ruimte bij groei, zoals de mogelijkheden op het IJsselmeer.
3. Enkhuizen verkent in hoeverre bij bevolkingskrimp soepele woningonttrekking mogelijk is. Ook maatregelen tegen leegstand worden onderzocht.

Ruimtelijk perspectief

De bevolking van Enkhuizen verandert langzaam. Het aandeel ouderen neemt toe, de groei van de bevolking gaat minder snel. Hoewel dat voor Enkhuizen nog niet wordt verwacht zou mogelijk op enig moment sprake kunnen zijn van een geringe afname van de bevolking.

De gevolgen komen tot uitdrukking in de woningbehoefte (kwalitatief zowel als kwantitatief), het draagvlak onder het voorzieningenniveau (afnemend) en de zorgbehoefte (toenemend). Met deze tendensen (samen te vatten als: afname van de bevolkingsgroei en afname en veranderingen van de woningbehoefte en stagnatie op de woningmarkt) zal op langere termijn rekening worden gehouden. Met het oog hierop zullen de ruimtelijke gevolgen in beeld worden gebracht en zal beleid worden geformuleerd. Een bijzonder punt hierbij is de ontwikkeling van nieuwbouwlocaties.

Wonen

In de binnenstad zal, als gevolg van het geringe aandeel huurwoningen en de ontwikkelingen in

de bevolkingssamenstelling (zowel qua leeftijd als qua welvaartsniveau), de nadruk liggen op koopwoningen. Beleid is behoud van de woonfunctie in de binnenstad (bestemmingsplan) en respect voor het historisch erfgoed (beschermde stadsgezicht, bouwen met respect voor historie). Een kernpunt van het ruimtelijk beleid voor de binnenstad is en blijft dat de binnenstad voor iedereen is. Om te voorkomen dat het wonen in de binnenstad alleen nog mogelijk is voor hogere inkomensgroepen, al dan niet van de oudere leeftijdscategorie, blijft voor de binnenstad het voeren van doelgroepenbeleid met betrekking tot bijvoorbeeld ouderenhuisvesting, sociale huur- en koopwoningen en huisvesten van minder validen in beeld.

In de buitenstad is de woonfunctie primair. In deze woongebieden is het aandeel huurwoningen groter. Het beleid is hier gericht op bouwen voor doelgroepen (senioren, starters; architectonische vernieuwing). Dit beleid zal nog nader worden uitgewerkt in een 'regionale woonvisie'.

Naast het bouwen voor de 'eigen' behoefte is er de mogelijkheid een concurrerend woonmilieu aan

te bieden, gericht op mensen wier woonwensen gericht zijn op uitzonderlijke omgevingen, waarbij ook het water een rol kan spelen.

Lenzen

Vijzelstraat

Het project voor een herontwikkeling van het gezondheids- en zorgcentrum aan de Vijzelstraat omvat de bouw van ongeveer 70 wooneenheden voor bijzondere doelgroepen: nultredenwoningen (24) en clusterwoningen (46) voor psychogeriatrische patiënten. Tevens zal het huidige WMO loket hierin een plaats krijgen. Tenslotte wordt ook de openbare buitenruimte opnieuw ingericht, waarbij ook wordt voorzien in de parkeerbehoefte die samenhangt met de ontwikkeling van dit plan.

Molenweg

Aan de Molenweg wordt een HOED/GOED locatie ontwikkeld op de locatie van het voormalige postkantoor.

Boschplein

Het Boschplein is een potentieel veranderingsgebied. Eerdere plannen met betrekking tot het slopen van de Boschschool en herinvulling met nieuwe bebouwing zijn niet doorgegaan. Op dit moment is er sprake van een open situatie met mogelijkheden voor parkeervoorzieningen of een krachtige ruimte in de vorm van een plein. Uitgangspunt is dat de invulling in dienst moet staan van het goed functioneren van de binnenstad. In dat verband verdient het aanbeveling om te onderzoeken of er in relatie tot de toekomstige visie op het parkeren behoefte is aan aanvullende

voorzieningen. Vanuit de Stadsvisie is aangegeven dat er behoefte is aan pleinruimten met een kwalitatief hoogwaardig verblijfsklimaat.

De buitenstad

Het noordelijk van de binnenstad gelegen woongebied zal worden afgerond met de ontwikkeling van de wijk Gommerwijk West-West, passend in de woningbehoefte vanaf 2015 en op zodanige wijze dat recht wordt gedaan aan de functie van het gebied als overgangszone tussen woonwijk en Streekbos. De gewijzigde beleidsinzichten, stagnerende woningmarkt en de eventuele gevolgen van demografische ontwikkelingen noodzakten tot een heroverweging van eerdere plannen. Het gebied zal naar het zich laat aanzien een heel groene signatuur krijgen in aansluiting op het Streekbos en in samenhang met de groenzone langs de Haling. Één en ander zal vorm krijgen door toevoeging van een groene zoom die samen met eerder genoemde elementen "Het Groene Bolwerk" rond de buitenstad voltooid. In deze zone worden ruimte, groen, water, recreatie, een extensieve vorm van wonen en een ecologische verbinding gecombineerd tot een landschapselement dat is "opgehangen" aan de cultuurhistorische lijn van de Haling en refereert aan de bolwerken van de binnenstad. Ook de vijf grote sloten in de polder Het Grootslag (Bokkesloot, Meindertsloot, Kapelsloot, Hoeksloot en Zandsloot) hebben een verbinding met dit landschapselement. Aan de noordzijde langs de Haling wordt een fietspad opgenomen.

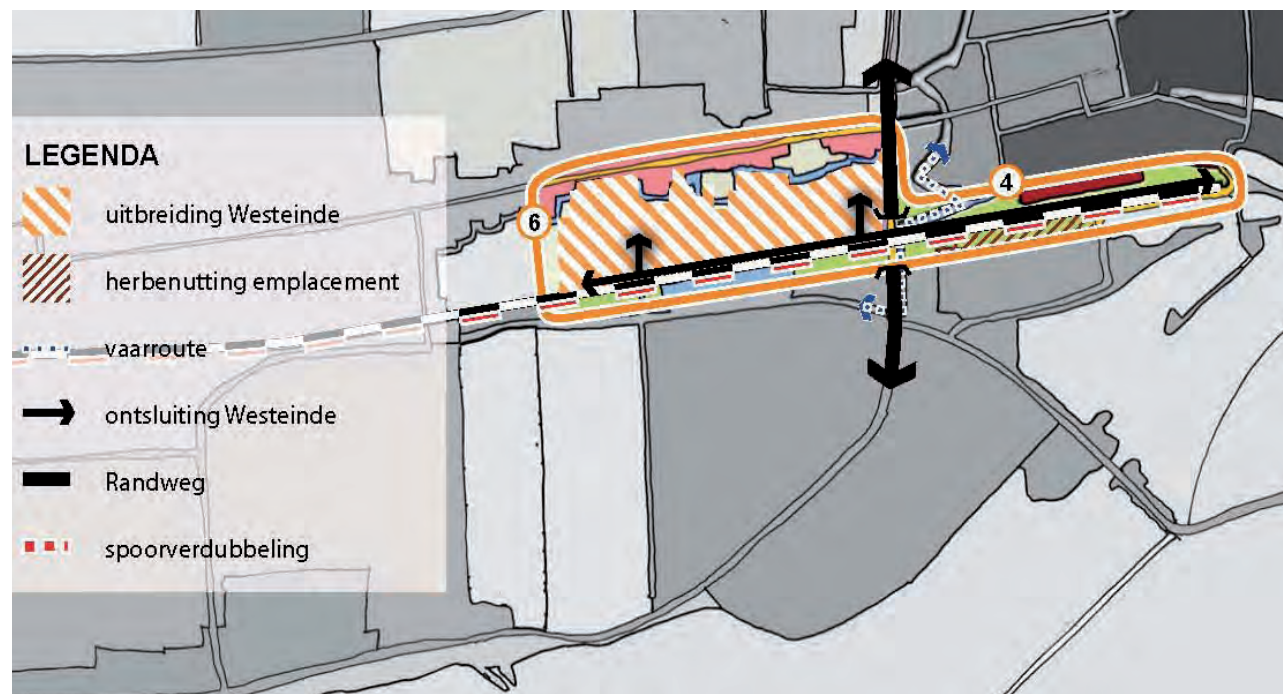
Realisatie van de wijk (na 2010) zal worden afgestemd op de woningmarkt-ontwikkelingen en worden uitgevoerd op basis van het uitgangspunt dat het hier gaat om "wonen in het groen" waarbij het woongebied een goede overgang vormt naar en optimaal samenhangt met de eerder genoemde landschappelijke elementen.

Het bestemmen van Plan Noord tot duurdere koopwoningen kan eerst als blijkt dat er voldoende sociale huurwoningen in Enkhuizen aanwezig zijn, en blijven.

Westeinde-Zuid

De beoogde woningbouwlocatie Westeinde-Zuid heeft ruimte voor 585 tot 685 woningen. Bij de ontwikkeling van het groengebied De Tocht en De Visput, ten zuiden van de spoorlijn, zal ook de fietsverbinding met de binnenstad gerealiseerd worden.

Aan de zuidzijde van de spoorlijn blijft ruimte gereserveerd voor verdubbeling van het spoor. Voor dit gebied is een nadere uitwerking gewenst, waarin de woningbouwlocatie Westeinde-Zuid, de verbinding met de stations Bovenkarspel Flora en Enkhuizen (auto en fiets, kruising van de Randweg), het groen en de ontsluiting worden vastgelegd.

Toerisme en recreatie

Richtinggevende uitspraken Stadsvisie 2030

1. Enkhuizen wil in 2030 de toonaangevende toeristische trekpleister van West-Friesland zijn.
2. Enkhuizen kiest voor toerisme en recreatie voor concentratiegebieden om overlast en drukte te voorkomen en synergie tussen faciliteiten te bevorderen.
3. Enkhuizen zet in op verbetering van de openbare ruimte en verbindende routes en op versterking en uitbreiding van het groen in de hele stad.
4. De gemeente verkent in hoeverre waterrecreatie op en rond het IJsselmeer, maar ook in het achterland kan worden uitgebreid.
5. De gemeente onderzoekt of er behoefte is aan een nieuw toeristisch buiten-gebied en zo ja, wat er nodig is om dit te realiseren.

Ruimtelijk perspectief

Recreatie

Enkhuizen is de ultieme waterstad en de stad zal deze kwaliteit als sterk punt gaan inzetten. De waterrecreant kan vanaf het wijde IJsselmeer tot diep in de stad komen. De mogelijkheden die de havens bieden zijn niet ten volle benut. Ook zijn er onbenutte vaar- en opstapmogelijkheden in het binnenwater. Deze mogelijkheden zullen door de gemeente verder worden uitgewerkt, waarin met name de 'poldervaart' aandacht zal krijgen (in de vorm van verbindingen, diepten en brugmaten). De aanwezigheid van boten verhoogt de aantrekkelijkheid van het water en de levendigheid vanaf de wal; verbetering van de vaarmogelijkheden in het binnenwater verhoogt daarmee ook de kwaliteit van de gebieden waarlangs gevaren kan worden (zoals Enkhuizen Noord).

De binnenstad is inclusief het water in de stad het rustige domein van de 'langzame' recreatie:

genieten van de ruimte en de cultuurhistorie. Enkhuizen heeft in de binnenstad een uitgebreid toeristisch pakket in de aanbieding, waarin de onderdelen echter nog weinig samenhang hebben. Door aantrekkelijke, korte verbindingen te creëren, kan een schaal ontstaan die het geheel meer doet zijn dan de som der delen. Wat ontbreekt zijn verbindingen: zowel in de vorm van routes, als van transport. Dat geldt zowel te land als te water - buiten- en binnenwater zijn gescheiden, er is gebrek aan aanlegplaatsen. Inzet van Enkhuizen is om meer samenhang te brengen in het toeristisch pakket. Relevante ontwikkelingen in de stad dienen zoveel mogelijk een bedrage te leveren aan het toeristisch decor en de toeristische verbinding. Daarbij zal ook onderzocht worden, hoe het toeristisch parkeren buiten de binnenstad kan plaatsvinden, met bijvoorbeeld bijzondere vormen van shuttlevervoer.

De intensieve recreatieve voorzieningen, die veel verkeer aantrekken, liggen in beginsel buiten de

binnenstad en hebben hun eigen logistiek, die de binnenstad niet belast: het Enkhuizer Zand, met het Zuiderzeemuseum en Sprookjeswonderland, en de Gependam.

Lenzen

Recreatieoord Enkhuizer Zand

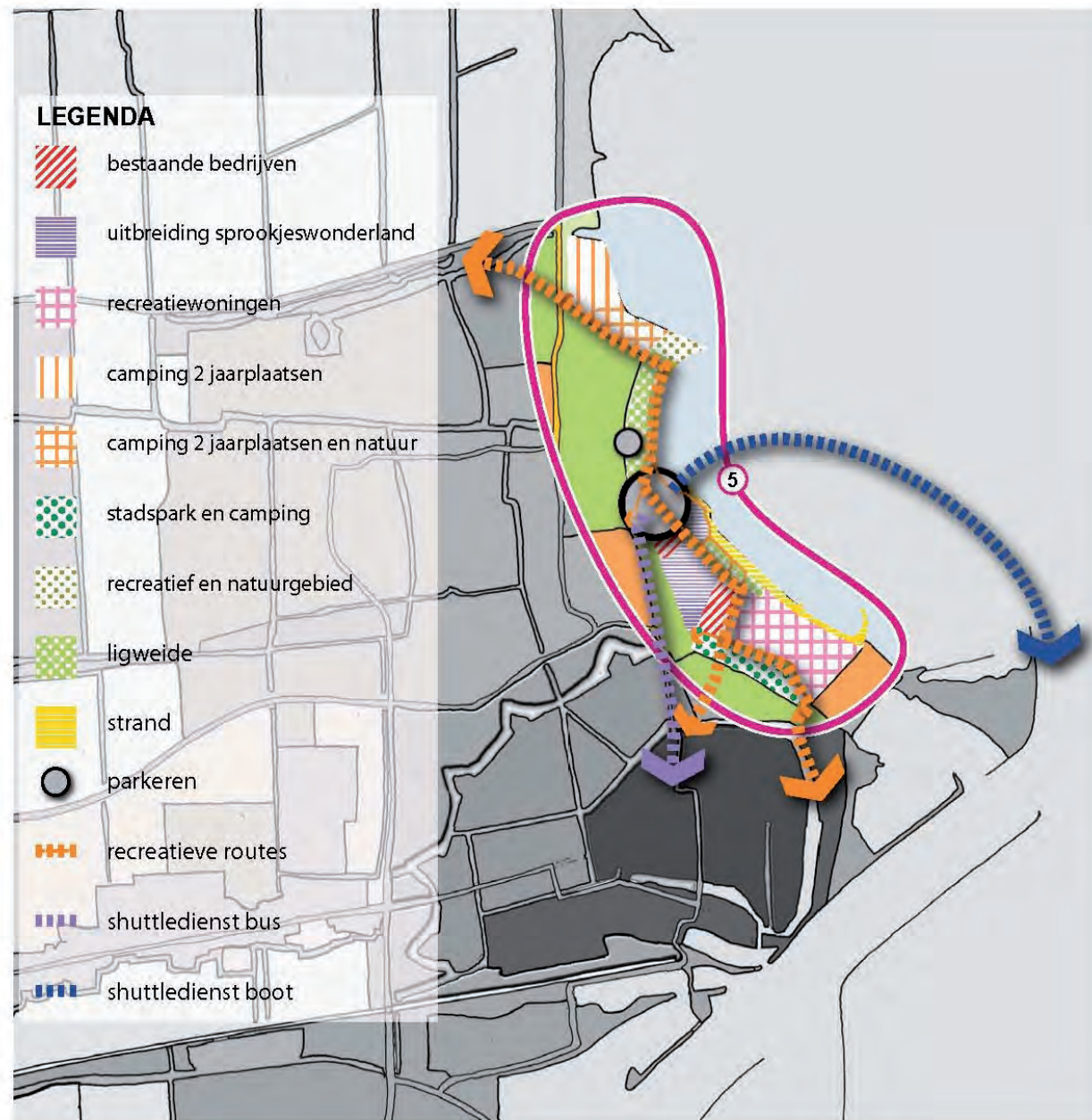
Het ten noorden van de binnenstad gelegen Recreatieoord Enkhuizer Zand wordt opgewaardeerd tot een toeristisch recreatieve locatie. De ruimtelijke indeling van het gebied is vastgelegd in het zogenaamde Vlekkenplan, dat door de gemeenteraad is vastgesteld. Het plan gaat uit van intensivering en nieuwe recreatieve voorzieningen. Voor het totale gebied is door de raad een Beeldkwaliteitsplan vastgesteld met kwaliteits- en inrichtingseisen. Op dit moment is voor het totale gebied een voorontwerp van het bestemmingsplan in procedure. Dit bestemmingsplan moet de nieuwe ontwikkeling mogelijk maken. Uitgangspunt bij deze ontwikkeling is dat de kosten voor de openbare voorzieningen volledig gedekt kunnen worden door de opbrengsten van gronduitgifte.

Het totale exploitatiegebied omvat circa 40 ha en loopt vanaf het Zuiderzeemuseum tot aan de waterinlaat, nabij de Haling. Het Enkhuizer Zand ligt direct tegen de binnenstad aan, waardoor de recreanten gemakkelijk van de bestaande voorzieningen van de stad gebruik kunnen maken. Binnen de diverse vlekken worden dan ook geen grootschalige voorzieningen gerealiseerd. In het plan zijn recreatieve fiets- en wandelroutes naar de binnenstad opgenomen.

Het strand en het overige gebied voor verblijfsrecreatie blijven openbaar. In deze openbare buitenruimte vindt een kwaliteitsverbetering plaats: verbreding en verlenging van het strand (van 400 naar 1.500 meter), aanleg van ligweiden met watergebonden activiteiten, aanbrenging van golfbrekers (ter beperking van stroming en ter voorkoming van strandafslag), aanleg/verhoging van een dijkje, aanleg van een evenemententerrein/stadspark en de aanleg van een recreatieve voet- en fietsverbinding door het recreatieoord naar de binnenstad. Deze onderdelen krijgen een hoogwaardige kwalitatieve en kwantitatieve invulling.

Ten noordoosten van de sportvelden is de camping voor vaste seizoenplaatshouders geprojecteerd. De natuurwaarden op deze locatie worden zo veel mogelijk gespaard door een goede inpassing binnen de vlek. In het Beeldkwaliteitsplan staan de randvoorwaarden genoemd waar een exploitant bij de inrichting van de camping aan moet voldoen. Het stadspark langs de zeemuur zal tevens dienst doen als camping voor passanten

In het Vlekkenplan is voorzien in een vlek van 8,3 ha., direct grenzend aan de binnenstad, waar door een ontwikkelaar recreatiewoningen gerealiseerd kunnen worden, voor kortdurend verblijf (geen permanente bewoning). Het terrein voor Sprookjeswonderland wordt uitgebreid met 3,4 ha. (inclusief het bestaande parkeerterrein) tot 6,7 ha., waardoor parkeren op eigen terrein mogelijk wordt.

De octopus

In Enkhuizen ontbreekt een stelsel van aantrekkelijke en aangename langzaam verkeer routes, dat het Enkhuizer Zand en het Zuiderzeemuseum verbindt met de binnenstad: voor de wandelaar zijn de verschillende domeinen over en weer lastig herkenbaar. Voor de toekomstige situatie wordt gestreefd naar een toeristisch centrum, dat is verbonden met de omliggende activiteiten, vergelijkbaar met een octopus: een stelsel van routes dat veelarmig het Enkhuizer Zand via de binnenstad verbindt met het Dirck Chinaplein en dat de 'enkhuizerzander' een culturele ronde verschaft en de 'binnenstedeling' een frisse neus. In dat kader is ook een herwaardering van het Wilhelminaplantsoen aan de orde.

Door de verbindingen door het plantsoen te leiden kan de 'octopus' tot toename van de bereikbaarheid en de gebruiksmogelijkheden van het plantsoen leiden; daarbij kan een herinrichting met het oog op expressie van de cultuurhistorie aan het Wilhelminaplantsoen een positie geven als onderdeel van de Vesting.

De Westfriese Omringdijk

De Westfriese Omringdijk is een deel van de binnenstad van Enkhuizen: Flevolaan – Bosmankade – Stationsweg – Havenweg – Zuiderispui – Breedstaat – Donkerstraat – Vissersdijk. Hier ligt het waterfront van Enkhuizen. Het contact met het wijde water is niet overal optimaal. Met kleine maatregelen, zoals wandelroutes en het verbeteren van de steigers in het Krabbersgat, kan dit contact met het water worden hersteld en verbeterd.

De dijk keert het water van het IJsselmeer, waarvan het peil fluctueert tussen 20 en 40 cm beneden NAP. Een mogelijke toekomstige opgave ligt in de door de rijksoverheid in studie genomen (forse) peilverhoging van het IJsselmeer. Gevolg kan zijn dat de dijk verzwakt en misschien verhoogd moet worden. Dat kan ingrijpende gevolgen hebben voor het beschermde stadsgezicht en de mogelijkheden om vanuit de stad contact te hebben met het water. Gevolg kan ook zijn dat het peil in de Oude Haven en de Oosterhaven stijgt (c.q. dat de binnenstad onderloopt), tenzij de sluis gesloten wordt. Dat heeft dan weer gevolgen voor de bruikbaarheid van deze havens voor de pleziervaart.

De studies naar peilverhoging zijn nog niet afgerond; er zijn nog geen besluiten ten aanzien van peilverhoging genomen. Maar het standpunt van de gemeente is wel heel helder en duidelijk: een mogelijke peilverhoging mag geen gevolgen hebben voor het historische beeld van Enkhuizen, de recreatieve aantrekkelijkheid moet volledig in stand worden gehouden. De gemeente zet in eerste instantie dan ook in op geen peilverhoging. Voor sommige ontwikkelingen is peilverhoging onvermijdelijk. In dergelijke gevallen zal aansluiting gezocht moeten worden met onderstaande randvoorwaarden. Om een fait accompli te voorkomen, start de gemeente een ontwerpende verkenning, die naast de bedreigingen vooral de mogelijke kansen voor Enkhuizen onderzoekt. Zo kan worden onderzocht of het Krabbersgat in het peilregime van het Markermeer kan worden gebracht (verplaatsing van de oude sluis naar de Wierdijk, hersluiting van de geleidedam, eventueel in combinatie met de ontwikkeling van een woonstrip langs de geleidedam; drijvend wonen en wooneilanden). De uitkomst hiervan wordt ten grondslag gelegd aan de standpuntbepaling van de gemeente ten aanzien van de mogelijke peilverhoging.

Algemene randvoorwaarden voor de peilverhoging zijn:

- een mogelijke peilverhoging mag geen gevolgen hebben voor het historische beeld van Enkhuizen;
- de recreatieve aantrekkelijkheid moet volledig in stand worden gehouden;
- bij nieuwe ontwikkelingen rekening houden met een eventuele peilverhoging.

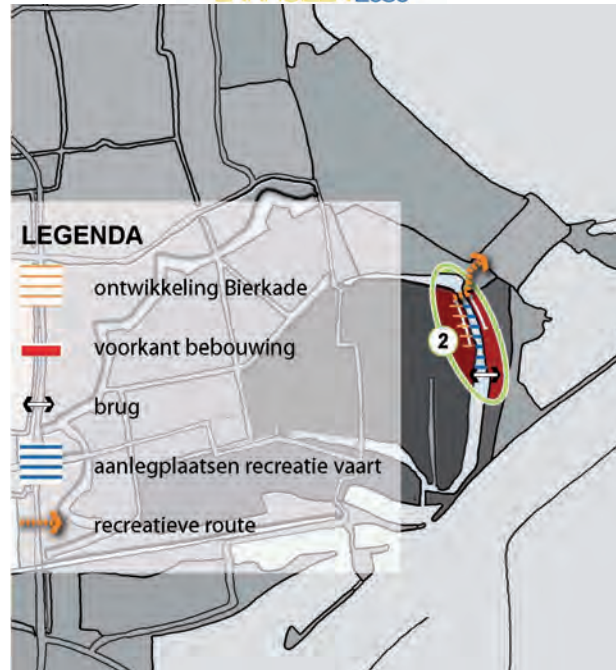
Oosterhaven

De Oosterhaven en de Oude Haven zijn, met de Buitenhaven, het gezicht van maritiem Enkhuizen. Bij de herinrichting van de Oosterhaven gaat het om het wekken van de schone slaapster: het benutten van de kansen die er zijn om dit gebied meer uitstraling te geven. Dit vraagt om een specifieke uitwerking. Het gaat daarbij vooral om het 'achterste' deel. De herontwikkeling van het gebied Zilverstraat/Bierkade, dat nu een achterkantsituatie naar de Oosterhaven keert, maakt deel uit van de opgave. In het gebied Zilverstraat/Bierkade is een transformatie ten behoeve van het publieksfuncties het doel, zoals ateliers en ambachtelijke bedrijven. Het rijksmonument betonningsgebouw aan de Bierkade is bovendien een uitstekend knooppunt voor de looproute van de binnenstad naar het Enkhuizer Zand.

In de Oosterhaven wordt gezocht naar mogelijkheden om meer ligplaatsen te creëren, het deel voorbij de Compagniesbrug mogelijk in een historisch nautische sfeer. Het accent in dit deel van de binnenstad ligt nl. op het versterken van de culturele functies in het centrum, in relatie tot de zeggingskracht van het stedelijke patroon (haven, dijk, historische bebouwing) en het Zuiderzeemuseum. Als gevolg hiervan zal de Oosterhaven in versterkte mate deel uitmaken van het toeristische decor en kunnen recreatieve routes eraan gekoppeld worden.

Oude Haven

Een soortgelijke transformatie wordt in de Oude Haven en de naaste omgeving beoogd: schepen in het achterste deel van de Oude

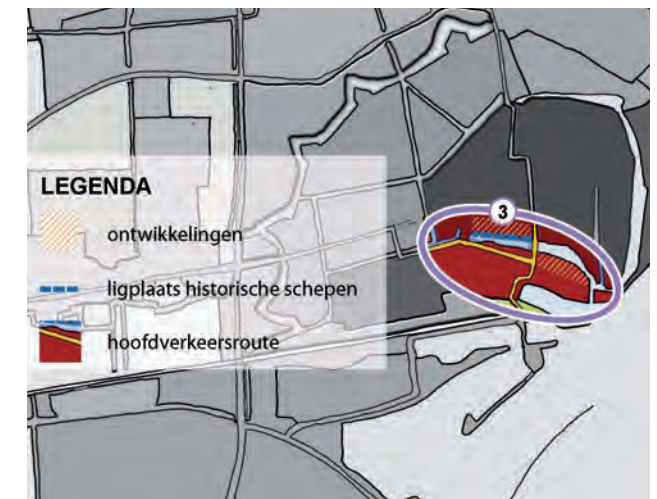

Haven, bijvoorbeeld zoals de museumhavens in Rotterdam en Amsterdam, die de omgeving versterken. De inrichting van de Oude Haven zal in overeenstemming zijn met de historische context en een versterking van de kwaliteit van het gebied. Ook de omgeving van de Oude Haven wordt bij de transformatie betrokken. De gemeente wil in deze omgeving zo mogelijk meer ruimte bieden aan de horeca, uitgaansmogelijkheden in het centrum van Enkhuizen, eventueel in combinatie met de woonfunctie. Doelstelling is om op termijn beide zijden langs de Oude Haven toegankelijk te maken met publieksfuncties (horeca en winkels), met een directe aansluiting op het water van de Oude Haven (in de vorm van bijvoorbeeld terrassen en tuinen).

De nieuwvestiging van horeca in dit gebied vindt in eerste instantie plaats door verplaatsing van bestaande horeca van elders in de stad en pas in tweede instantie door eventuele uitbreiding van het totale aantal horecabedrijven in de gemeente. Het huidige aantal m2 dat voor horeca is bestemd neemt bij voorkeur niet toe.

Er wordt pas overgegaan tot het creëren van nieuwe winkelbestemmingen aan de Oude Haven als uit een koopstromenonderzoek blijkt dat deze nieuwe winkelbestemming geen onevenredige nadelige gevolgen hebben voor de bestaande winkelvoorzieningen in de binnenstad.

De hoofdverkeersroute via de Dijk wordt verlegd naar de Paktuinen in het verlengde van de Vette Knol. Daardoor ontstaan mogelijkheden voor een transformatie van de noordzijde van de Dijk, waarbij ook de ontwikkelingsmogelijkheden op de parkeerplaatsen Patershof en Ursulineplaats kunnen worden betrokken.

Algemene randvoorwaarden voor de ontwikkeling van de Oosterhaven en de Oude Haven zijn:

- openhouden van de lange zichtlijnen over het water;
- bebouwing passend in het historische beeld;
- kleinschalige publieksgerichte functies.

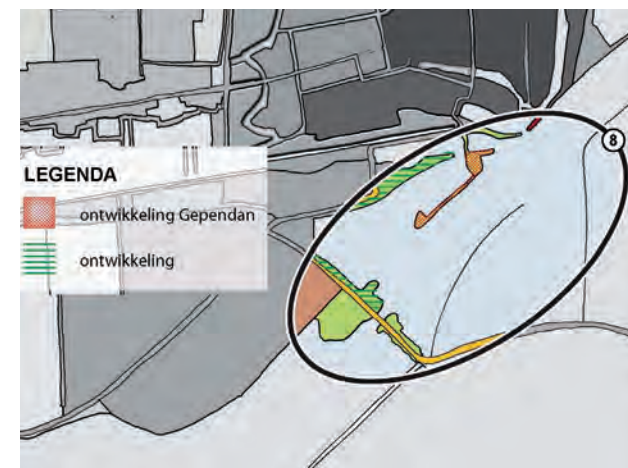
Waterplein

Het Waterplein is de ruimte tegenover de Gependam, die tot de aanleg van het Naviduct vanaf de wal nauwelijks te beleven was, en voornamelijk dienst deed als vaarroute van en naar de sluis. Met de aanleg van de Gependam en de ontwikkelingen in de Oksel, is het Waterplein in de belevingswereld van Enkhuizers en toeristen gebracht en is de trage dans van de schepen van de Bruine Vloot naar dit gebied verplaatst. Tevens is met de ingebruikname van het Naviduct de drukte op de vaarroute afgenomen. Als gevolg van dit alles is het Dirck Chinaplein 'vanzelf' een tribune voor de beleving van het waterplein geworden. Alles bijeen genomen liggen hier mogelijkheden voor de ontwikkeling van een toeristisch schouwspel, dat een waardevolle aanvulling is op het aanbod van Enkhuizen.

Voor het Waterplein zal vanuit een recreatieve invalshoek een meer uitgebreide visie moeten worden ontwikkeld, waarin de ontwikkelingsmogelijkheden van de Gependam, de zuidzijde van de Flevolaan, de oostzijde van de Zijlweg en het Dirck Chinaplein met elkaar in verband gebracht worden. Mogelijk kan hierbij ook het onderzoek naar de kansen, die een mogelijke peilverhoging biedt, worden betrokken.

Algemene randvoorwaarden voor de ontwikkeling van deze locatie zijn:

- aan de landschappelijke inpassing wordt grote zorg besteed: het waterplein wordt het visitekaartje van Enkhuizen;
- de nautische veiligheid (vrachtvaart, manoeuvrerende charterschepen en museumveren) staat voorop;
- de herinrichting mag een verdere ontwikkeling, waarbij de N506 buitendijks naar de Houtribdijk wordt gevoerd, niet onmogelijk maken.

Infrastructuur en mobiliteit

Richtinggevende uitspraken Stadsvisie 2030

1. De gemeente onderzoekt mogelijkheden om het water en de haven meer de stad binnen te halen.
2. Enkhuizen stimuleert het gebruik van alternatieve vervoerswijzen zodat de (binnen)stad autoluw kan zijn.
3. De ligging aan het water is een belangrijke kernkwaliteit van Enkhuizen. Het waterfront en de havens worden verstevigd.

Ruimtelijk perspectief

Verkeer

In het verkeerbeleid zit een dilemma' ingebakken. Duurzaam Veilig, autoluw en verminderen van het straatparkeren brengen de druk omlaag, toenemend autobezit en de ontwikkeling van het toerisme doen de druk toenemen. Op termijn kan dat leiden tot een verkeersinfarct, dat niet dan met rigoureuze ingrepen kan worden genezen. Ter voorkoming daarvan onderzoekt de gemeente mogelijkheden om parkeervoorzieningen buiten de binnenstad te ontwikkelen, met shuttleachtige verbindingen met de binnenstad.

Tussen de binnenstad, buitenstad en de verschillende recreatieve activiteiten zullen nieuwe (langzaamverkeers)verbindingen moeten worden gerealiseerd. Vanuit een 'octopus'-gedachte zullen de locaties met de binnenstad worden verbonden, zie hiervoor ook De Octopus.

De bereikbaarheid van bedrijven steunt in de huidige situatie sterk op één modaliteit en één richting; de auto en de oost-westverbinding. Uitdaging is om deze eenzijdigheid te doorbreken en veel sterker

de veelzijdigheid te benutten. De verbinding van Enkhuizen met Lelystad via de N506, maar ook een mogelijke verlenging van het spoor, maken van Enkhuizen een belangrijk verkeersknooppunt via weg en spoor. De strategische positie van de stad wordt daarmee optimaal benut.

Lenzen

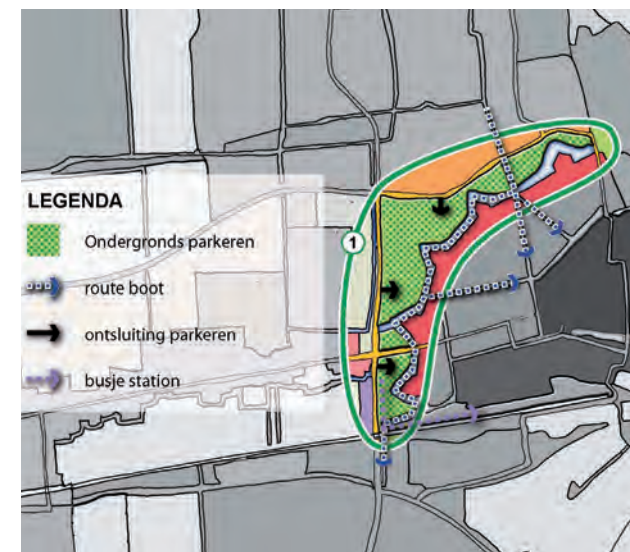
Verkeer in de binnenstad

In de binnenstad zullen de principes van Duurzaam Veilig, een 30 km regime en de wens van een autoluwe binnenstad tot aanpassingen in de openbare ruimte leiden.

Tot dusver kan de parkeerdruk in de binnenstad redelijk worden opgevangen. Vooral nog wordt er vanuit gegaan dat kortparkeren voor winkelbezoekers rondom het kernwinkelgebied en bewonersparkeren in de binnenstad kan worden geacommodeerd.

Op termijn zal echter een ombuiging van de bestaande praktijk van straatparkeren voor werkers en toeristen in de binnenstad nodig zijn. Omdat de schaal van de binnenstad zich niet leent voor het

creëren van gebouwde parkeervoorzieningen in de binnenstad, wil Enkhuizen parkeermogelijkheden buiten de binnenstad creëren en deze parkeerplaatsen verbinden met bijzondere vormen van transport naar de stad. Als mogelijkheid kan worden gedacht aan het vervoeren van de toeristen met een boot naar de binnenstad (bijvoorbeeld via Vestinggracht, Noorder Boerenvaart en Zuider Boerenvaart) of met een busje naar het station (via de verlengde Flevolaan). Naar analogie van het Zuiderzeemuseum kan een toeristische parkeervoorziening buiten de stad worden gekoppeld aan een watershuttle naar de Buitenhaven.

Het stationsgebied

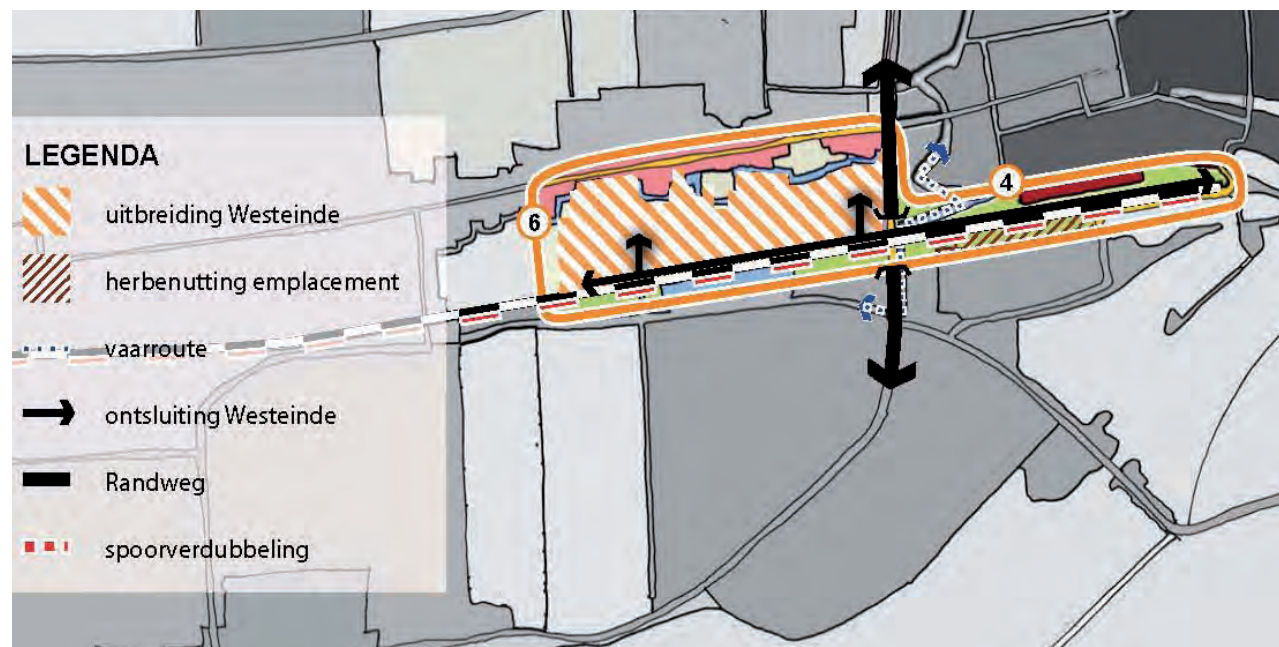
Vier ontwikkelingen maken de herinrichting van het parkeerterrein bij het station noodzakelijk: 1) vergroting van de parkeercapaciteit, 2) de aanleg van de ontsluitingsweg van de woningbouwlocatie Westeinde tot aan het station, 3) de aanleg van een fietspad van Westeinde naar het station (aan de zuidzijde van het spoor) en 4) een mogelijke verdubbeling van het spoor. De spoorverdubbeling kan waarschijnlijk binnen het huidige spoordomein worden uitgevoerd. Voor de ontwikkeling van het stationsgebied moeten kostendragers gevonden worden.

Algemene randvoorwaarden voor de ontwikkeling van het stationsgebied:

- het creëren van goede langzaamverkeer-verbindingen;
- het maken van een koppeling met recreatieve en toeristische voorzieningen;
- de mogelijk herbenutting van het emplacement voor containervervoer per spoor (in relatie tot een mogelijke ontwikkeling van een containerterminal op het bedrijventerrein Krabbersplaat en ten behoeve van een afname van het vrachtautoverkeer);
- de herinrichting dient een groen karakter te hebben, dat aansluit op het groen karakter van de Vesting en een groene lijst geeft aan bedrijfsterrein Ketenwaal.

Westfrisiaweg

Met de aanleg van de Westfrisiaweg en de verlegging van de hoofdontsluitings-functie van Enkhuizen naar de provincialeweg N506 zal het verkeer op de Drechterlandseweg en de Randweg afnemen. Deze wegen blijven wel een belangrijke functie behouden ten behoeve van vrachtverkeer naar de (mogelijk toekomstige) containeroverslag op Krabbersplaat, en wellicht naar de luchthaven Lelystad. Zie ook de toelichting bij Krabbersplaat.

Sociale voorzieningen

Richtinggevende uitspraken Stadsvisie 2030 (selectie)

1. Enkhuizen zet in op versterkte burgerparticipatie.
2. Enkhuizen gaat het verouderde woningaanbod actief aanpakken en herstruc-tureren om meer balans aan te brengen in koop- en huuraanbod.
3. Enkhuizen zet zich in om de jeugd aan zich te binden door aan jongeren een passend opleidings- en werkaanbod en huisvesting te bieden.
4. De gemeente gaat zich verdiepen in de wenselijkheid en de haalbaarheid MBO-opleidingen (o.a. Horeca, Zorg en Restauratie Jachtbouw) in Enkhuizen te huisvesten

Ruimtelijk perspectief

Onderwijs

Als onderdeel van het streven om de jeugd te binden, zal Enkhuizen zich inzetten voor het aantrekken van onderwijsvoorzieningen (op MBO-niveau) op het gebied van horeca, zorg en restauratie jachtbouw. Er zal bij eventuele vestiging onderzoek verricht worden naar een doelmatige situering van de nieuwe voorzieningen. Ook hier geldt dat gestreefd wordt naar een clustering van voorzieningen. Tevens worden de mogelijkheden onderzocht naar een samenwerking tussen Wageningen Universiteit en Researchcentrum en Seed Valley. Een stimulans voor deze ontwikkelingen kan de vestiging zijn van een bijzondere leerstoel in de zaadtechnologie.

Als het gaat om onderwijsdoeleinden zet Enkhuizen in op een concentratie van voorzieningen. Naast tijdelijke of permanente uitbreiding van scholen wordt er een nieuwe brede school ontwikkeld op de Reigerweg/Roerdompstraatlocatie. Tevens zijn er plannen voor de ontwikkeling van een brede school in de binnenstad (nabij locatie sportzaal de Sprong).

Zorg

Ook in de zorgsector zal er sprake zijn van efficiëntie door integraliteit en functionaliteit. In dit verband kan de Hoed/Goed ontwikkeling op de Molenweg genoemd worden. In dit complex zijn huisartsen en gezondheidsdiensten onder één dak gehuisvest. In het wijkcentrum "De Bonte Veer" zal in aanvulling op het artsencollectief dat zich hier gevestigd heeft ook het toekomstige Centrum voor Jeugd en Gezin (CJG) worden gehuisvest..

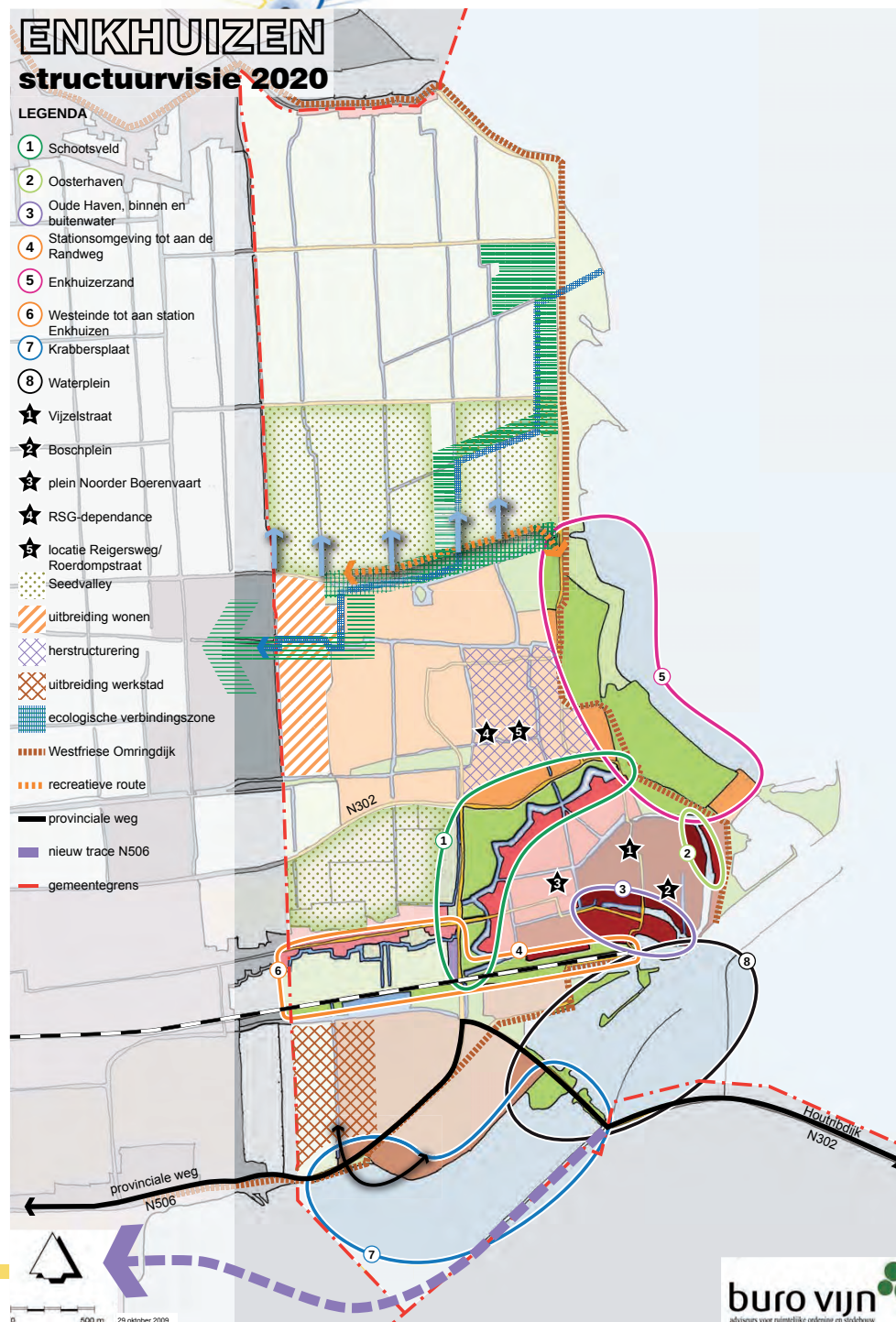
Sport

Met betrekking tot de sportvoorzieningen wordt overwogen om het sportveldencomplex Immerhorn te revitaliseren en mogelijk te combineren met binnensportaccommodaties en nieuwe sportwensen (atletiek, fietsen, enz.). Een dergelijke ontwikkeling is misschien niet mogelijk in de Immerhorn en dan is verplaatsen naar Gommerwijk West-West een interessante mogelijkheid. Het zou daar goed passen in de zone tegen het Streekbos ter versterking van het groene concept ter plaatse. Hier zal echter nog het nodige onderzoek verricht moeten worden naar de effecten van een dergelijke maatregel.

Visiekaart 2020

Aan de hand van de hiervoor beschreven dynamiek, projecten en lenzen is de Structuurvisiekaart 2020 ontstaan. De kaart geeft een overzicht van de belangrijkste ontwikkelingen voor de komende tien jaren. Niet alle ontwikkelingen zijn in beeld uit te drukken. Ontwikkelingen waarvoor eerst specifiek beleid moet worden opgesteld of die nog nader moeten worden uitgewerkt, kunnen niet in beeld worden gebracht. De ontwikkelingen die voortvloeien uit de Structuurvisie 2020 zijn opgenomen in de tabel in de bijlage.

De kaart staat niet op zichzelf. Ze moet 'gelezen' worden aan de hand van dit hoofdstuk: zo zijn de lenzen nader uitgewerkt en ook een aantal ontwikkelings-locaties nader beschreven.

3.4 De visie in het kort

Identiteit

Het beschermde stadsgezicht van Enkhuizen is tegelijk het historisch kapitaal. Het ruimtelijke beleid is gericht op de cultuurhistorische kwaliteit. Continuïteit van het karakter van de binnenstad is uitgangspunt voor alle ontwikkelingen. Dit wordt gewaarborgd door het bestemmingsplan en het welstandsbeleid. Het historische beeld wordt niet bevroren, maar wordt getoetst aan architectonische kwaliteit, schaal en relatie met de omgeving, het beschermde stadsgezicht.

Economie

De economische pijlers van Enkhuizen zijn het toerisme, de zaadteeltbedrijven, de kunststofindustrie en de nautische bedrijven. De gemeente onderzoekt de mogelijkheden om vraag en aanbod van de werkgelegenheid dicht bij elkaar te brengen en de werkende bevolking aan de stad te binden.

In de binnenstad is ruimte voor (kleinschalige) detailhandel, terwijl daarbuiten ook grotere winkels ontwikkeld kunnen worden, zoals bijvoorbeeld in Schepenvijk.

In de polder Het Grootslag zullen in de toekomst landbouw en natuur blijvend aanwezig zijn; ecologische verbindingzones naar de buitendijkse natuurgebieden, landbouw in het noordelijke deel. Langs de Haling is ruimte voor hoogwaardige agrotechnologische bedrijven.

Het agrotechnologische cluster Seed Valley zal vanwege het hoogwaardige karakter van de werkgelegenheid verder worden ontwikkeld. Voor de bedrijventerreinen geldt dat er ruimte is voor uitbreiding naast de nodige herstructurering. Een nieuwe aansluiting op de N506 is daarbij van belang en zal worden onderzocht.

Wonen en bouwen

Minder sterke groei bevolking en vergrijzing zal mogelijk gevolgen hebben voor verandering in de woningbehoefte. Het beleid is gericht op behoud van de woonfunctie in zowel de binnenstad als de buitenstad en respect voor het historisch erfgoed. In de binnenstad is een aantal ontwikkelingslocaties voor woningbouw, terwijl in de buitenstad vooralsnog de laatste herstructurering wordt afgerond.

Toerisme en recreatie

Het water speelt een belangrijke rol in Enkhuizen; de stadsrand en de binnenstad met de havens en de kustzone met het Enkhuizer Zand en attracties als Sprookjeswonderland en het Zuiderzeemuseum worden op diverse punten opgewaardeerd.

Het uitgebreide toeristische pakket van de binnenstad heeft echter weinig goed herkenbare verbinden en toont daarmee een beperkte samenhang. Het beleid is gericht op versterking van de onderlinge relaties (octopusmodel). Belangrijk onderdeel van het naar verwachting groeiende toerisme is de zorg om voldoende

parkeergelegenheid. Onderzocht dient te worden waar langs de randen van de binnenstad goed geparkeerd kan worden. In dit verband zou kunnen worden onderzocht of er onder het maaiveld van het Schootsveld geparkeerd kan worden.

Infrastructuur en mobiliteit

Er is een spanningsveld tussen het toenemende toerisme en de wens om de binnenstad autoluw en Duurzaam Veilig te maken. In dit verband zal gezocht worden naar parkeervoorzieningen buiten de binnenstad.

Om de relatie tussen stad en omgeving te versterken zullen er diverse (langzaamverkeers) verbindingen gerealiseerd worden.

Vanwege de eenzijdige benaderingsrichting van de stad zal de mogelijkheid onderzocht worden het aandeel binnenvaart (Krabbersplaat) en spoor te doen toenemen en daarmee de belasting van de Westfriisaweg te verlichten.

Sociaal

Zowel met betrekking tot de sport als de zorg en onderwijs zal worden ingezet op een efficiënte clustering van voorzieningen. Gedacht wordt aan een combinatie van sportvelden en sportaccommodatie, het realiseren van brede scholen en het bij elkaar onderbrengen van verschillende gezondheidsdiensten onder één dak.

3.5 Uitvoerbaarheid

De Structuurvisie 2020 is een strategisch beleidsdocument met een uitvoeringspakket, waarin de gemeente haar beleid vastlegt en inzicht biedt in de wijze waarop zij haar voornemens denkt te realiseren. Daarbij horen uitvoeringsmaatregelen die bestaan uit een mix van technische, bestuurlijke en juridische maatregelen met de daarbij behorende uitvoeringshandelingen en besluiten.

Vele factoren bepalen in hoeverre de voorgestelde projecten in de Structuurvisie 2020 haalbaar zijn of niet. De mate waarin voorstellen voor projecten in deze structuurvisie worden opgepakt heeft te maken met de financiële haalbaarheid, ruimtelijke inpasbaarheid, juridische haalbaarheid, omgevingsaspecten en capaciteit van het gemeentelijke apparaat.

De structuurvisie biedt aanknopingspunten voor het al of niet toestaan van bepaalde functies op daarvoor aangewezen plekken, maar functioneert ook als een beleidsdocument dat de realisatie van nieuwe ontwikkelingen stimuleert. Voor een deel van het gemeentelijke grondgebied betekent dit (actief) beleid en beheer gericht op het faciliteren van ontwikkelingen, zonder dat sprake is van ontwikkelingsprojecten. Voor onderdelen van het grondgebied voorziet de structuurvisie in nieuwe ontwikkelingen. De meest uitgesproken voorbeelden daarvan zijn de woningbouwlocaties en infrastructurele ingrepen. Ook bevat de structuurvisie voorstellen voor onderzoek en nadere uitwerking.

Zoals gezegd beschrijft de structuurvisie de hoofdlijnen van de voorgenomen ontwikkeling, alsmede de hoofdzaken van het door de gemeente te voeren ruimtelijke beleid. Het bieden van inzicht

inzake de uitvoerbaarheid van die hoofdlijnen en hoofdzaken biedt zekerheid over de uitvoering zowel in de richting van het gemeentebestuur als in de richting van initiatiefnemers van ontwikkelingslocaties.

Huidig beleid

Het in deze structuurvisie voorgestelde beleid borduurt voort op de huidige werkwijze van de gemeente. De gemeente Enkhuizen baseert haar huidige grondbeleid op de nota Grondbeleid 2006. Het doel van het gemeentelijk grondbeleid is het creëren van ruimte voor wonen, welzijn, zorg, werken, winkelen en recreëren, door het oppakken of ondersteunen van ruimtelijke ontwikkelinitiatieven. Hierbij wordt gestreefd naar optimalisatie van het financiële resultaat per project (in principe sluitende grondexploitaties). De gemeente tracht dit te verwezenlijken door als uitgangspositie actief grondbeleid te voeren, echter afhankelijk van de individuele situatie kan een andere vorm van grondbeleid worden gekozen.

Bij facilitair en passief grondbeleid zal de gemeente haar belangen zo goed mogelijk veiligstellen door het aangaan van een exploitatie- of samenwerkingsovereenkomst met een private partij. In die overeenkomsten moeten bepalingen opgenomen worden om de gemeentelijke

doelstellingen ten aanzien van het ruimtegebruik, de kwaliteit van de openbare buitenruimte, het te realiseren (volkshuisvestelijk) programma en de fasering van de gebiedsontwikkeling, alsmede kostenverhaal zo goed mogelijk te kunnen realiseren. Concreet komt dit er voor het laatstgenoemde aspect op neer dat voor het in ontwikkeling mogen nemen van gronden, aan een private partij een vast bedrag per vierkante meter wordt gevraagd en dit bedrag wordt gestort in het Fonds Stadsuitleg / Bovenwijkse voorzieningen. Deze fondsen worden gebruikt voor de financiering van voorzieningen buiten het plangebied. Dat kan een rondweg zijn (bovenwijkse voorziening) maar zou ook de aanleg van een ruimtelijke ontwikkeling zoals een groenvoorziening elders in de stad kunnen zijn.

Leeswijzer

In dit hoofdstuk komen aan de orde:

- het planologisch-juridisch instrumentarium
- het bestuurlijk instrumentarium
- de werking van de grondexploitatieregeling
- de rol van de structuurvisie binnen grond-exploitatie
- de mogelijkheden voor fondsvorming
- de maatschappelijke uitvoerbaarheid

Planologisch-juridisch instrumentarium

In de nieuwe Wet ruimtelijke ordening zijn het bestemmingsplan, de beheersverordening en het projectbesluit de instrumenten om in planologisch-juridische zin de ontwikkelingen zoals verwoord in deze structuurvisie mogelijk te maken. Voor Enkhuizen zullen meerdere bestemmingsplannen, uitwerkingsplannen en wijzigingsplannen concrete richting geven aan de ontwikkeling van de betreffende projecten. Om de ambities te verwezenlijken voorziet de structuurvisie in een aantal projecten. Bijlage 1 geeft een overzicht van de projecten die voortvloeien uit de Structuurvisie 2020.

Bestuurlijk instrumentarium

Naast de planologisch-juridische instrumenten, zijn er ook bestuurlijke instrumenten die kunnen worden ingezet om de beleidsdoelen van de structuurvisie dichterbij te kunnen brengen. In dit kader wordt onderscheid gemaakt tussen subsidies c.q. stimuleringsbijdragen, de Wet voorkeursrecht gemeenten en strategische afspraken zoals publiek-private samenwerking.

Subsidies en stimuleringsbijdragen

Om ontwikkelingen te stimuleren kunnen subsidies of stimuleringsbijdragen worden ingezet. Subsidies kunnen een bijdrage leveren in de financiële dekking van de kosten van kostenvragende projecten. Veel projecten bevinden zich echter nog in een dusdanig vroeg stadium dat het aanvragen van subsidies momenteel niet aan de orde is. Per project zal nauwlettend in de gaten worden gehouden of er kansen zijn om gebruik te maken van subsidies en/of stimuleringsbijdragen. Zodra

deze mogelijkheden zich voordoen zal hier gebruik van worden gemaakt.

Wet voorkeursrecht gemeenten

De structuurvisie kan tevens een basis bieden voor vestiging van een voorkeursrecht ter verwerving van voor de uitvoering van het beleid benodigde gronden en opstallen op grond van de Wet voorkeursrecht gemeenten (Wvg). Het vestigen van een voorkeursrecht kan hierbij zinvol zijn ten behoeve van de actieve grondverwerving. Uit het huidige beleid van de gemeente Enkhuizen, vastgelegd in de Nota Grondbeleid 2006, komt naar voren dat de gemeente in beginsel een actief grondbeleid nastreeft. Voor sommige van de beschreven projecten, zoals Scheperwijk, zijn dan ook reeds voorkeursrechten gevestigd.

Een voorkeursrecht dat wordt gevestigd op basis van een vastgestelde structuurvisie, is geldig voor een periode van drie jaren (artikel 4 Wvg). Het voorkeursrecht vervalt van rechtswege drie jaar na vaststelling van de structuurvisie, tenzij voor dat tijdstip een bestemmingsplan of projectbesluit wordt vastgesteld. Derhalve is het vestigen van een voorkeursrecht op dit moment voor sommige projecten niet zinvol en wordt van de mogelijkheid tot vestiging van een voorkeursrecht bij vaststelling van deze structuurvisie dan ook geen gebruik gemaakt. Concretisering van de beschreven ontwikkelingen kan leiden tot aanpassing van de structuurvisie, waardoor, indien nodig, alsnog de basis gelegd kan worden voor het vestigen van voorkeursrechten. Wel wordt met deze structuurvisie het bestaande voorkeursrecht, dat met een raadsbesluit van 12 mei 2009 op het

bedrijventerrein Schepenwijk is gelegd, bestendigd. Voor een beschrijving van het project, zie paragraaf 3.3, economie, de lens "Schepenwijk" en de stukken behorende bij het raadsbesluit

Strategische afspraken

Daarnaast kunnen strategische afspraken over samenwerking in een gebied worden gemaakt met partijen zoals de provincie, waterschappen en andere partijen. Dit kunnen zowel publieke als private partijen zijn. Een ander voorbeeld van een door de gemeente in de stellen bestuurlijk instrumentarium kan het maken van strategische afspraken ten behoeve van fondsvorming voor "bijdragen aan ruimtelijke ontwikkelingen" zijn. Deze fondsvorming zal nader worden besproken op bladzijde 66.

Grondexploitatie-instrumentarium

Aangezien de structuurvisie als beleidsinstrument in de Wro tevens een rol heeft toegewezen gekregen ten behoeve van de uitvoering van de grondexploitatie, zal in onderstaand kader kort de werkwijze van het grondexploitatie-instrumentarium geschetst worden.

Met ingang van 1 juli 2008 is de Wet ruimtelijk ordening (Wro) in werking getreden. Onderdeel van deze nieuwe Wro zijn grondexploitatiebepalingen (afdeling 6.4), meestal aangeduid als de 'grondexploitatiwet'. Deze grondexploitatiwet heeft als doel om de regierol voor de gemeente te vergroten, onafhankelijk van de grondposities in het te ontwikkelen gebied. Hierdoor wordt ontwikkelingsplanologie mogelijk gemaakt, ook bij het voeren van een faciliterend grondbeleid. De

gemeente heeft de mogelijkheden om te bepalen wat, wanneer en waar gerealiseerd wordt. Ten opzichte van de mogelijkheden die er onder de oude Wet op de Ruimtelijk Ordening (WRO) waren, zijn er nu meer mogelijkheden om gemeentelijke kosten te verhalen en de gemeente kan door middel van locatie-eisen sturen op ruimtelijke kwaliteit. De gemeente Enkhuizen hanteert, op basis van de gemeentelijke Nota Grondbeleid, de doelstelling om door middel van anterieure overeenkomsten tot overeenstemming met grondeigenaren te komen. Wanneer dit echter niet lukt, omdat met één of meerdere grondeigenaren geen overeenstemming bereikt wordt, dient een exploitatieplan vastgesteld te worden voor alle bouwplannen binnen het betreffende bestemmingsplangebied. Nadat een exploitatieplan is vastgesteld, is het sluiten van anterieure overeenkomsten niet meer mogelijk. Wel is het mogelijk om nadat het exploitatieplan is vastgesteld posterieure overeenkomsten te sluiten, mits deze voldoen aan de randvoorwaarden die gesteld zijn in het exploitatieplan.

Het opstellen van een exploitatieplan is in beginsel verplicht wanneer er sprake is van een (al of niet uit te werken) bestemmingsplan, de toepassing van een wijzigingsbevoegdheid, een projectbesluit, een inpassingsplan of een afwijking van een beheersverordening, waarin relevante bouwplannen bij recht mogelijk worden gemaakt. Er is bij de bouw van één woning of ander hoofdgebouw, of verbouw / uitbreiding van een gebouw met ten minste 1000m² al sprake van een dergelijk bouwplan (art. 6.2.1. Besluit ruimtelijke ordening (Bro)).

De gemeenteraad kan alleen besluiten géén exploitatieplan vast te stellen indien het verhaal van de gemeentelijke kosten anderszins verzekerd is (bijvoorbeeld middels een anterieure overeenkomst), het bepalen van een tijdvak of fasering niet noodzakelijk is en het stellen van eisen aan werken en werkzaamheden eveneens niet noodzakelijk is (Art. 6.12 lid 2 Wro). Dit besluit dient expliciet te worden vastgelegd in het vaststellingsbesluit van het bijbehorende ruimtelijk besluit, zoals een bestemmingsplan. Het exploitatieplan is een zelfstandig plan, dat bij voorkeur tegelijk met het bestemmingsplan in procedure wordt gebracht, maar in ieder geval gelijktijdig met het bestemmingsplan door de gemeenteraad wordt vastgesteld. Het exploitatieplan wordt tezamen met het bestemmingsplan als één besluit aangemerkt.

Het exploitatieplan dient als middel om gemaakte of te maken kosten te verhalen op de grondeigenaren in het betreffende gebied. Derhalve maakt een exploitatieopzet verplicht onderdeel uit van een exploitatieplan. Hierbij wordt uitgegaan van de fictie dat de gemeente alle werkzaamheden in het betreffende gebied uitvoert. De grondeigenaren zullen in het gebied waarvoor een exploitatieplan is vastgesteld een exploitatiebijdrage moeten betalen gekoppeld aan de bouwvergunning. Het exploitatieplan dient daarbij als middel om de hoogte van deze exploitatiebijdrage vast te stellen. De kosten worden op de grondeigenaren verhaald op basis van de criteria profijt, toerekenbaarheid en proportionaliteit.

De door middel van een exploitatieplan te verhalen kosten bestaan, afhankelijk van de uit

te voeren werkzaamheden en activiteiten, onder andere uit kosten voor het bouw- en woonrijp maken van het plangebied, maar ook plankosten en onderzoekskosten worden toegerekend aan de te ontwikkelen locatie. Het exploitatieplan is echter niet alleen een financieel plan, zo kunnen er ook eisen met betrekking tot kwaliteit, eisen aan fasering en eisen aan bouwprogramma's zoals sociale huur en particulier opdrachtgeverschap, gesteld worden.

Profijt: de locatie moet nut ondervinden van de te treffen werken, maatregelen of voorzieningen. Deze toets geldt alleen voor de locatie als geheel, niet per bouwperceel binnen een locatie;

Toerekenbaarheid: er moet een causaal verband zijn tussen de gebiedsontwikkeling en de kosten. De werken, maatregelen en voorzieningen zouden niet aan de orde zijn zonder dat plan of de kosten worden mede gemaakte ten behoeve van dat plan;

Proportionaliteit: indien meerdere gebieden baat hebben bij een werk, maatregel of voorziening moeten deze naar evenredigheid (neergelegd in expliciet gemaakte verdeelmaatstaven) worden verdeeld. Dat betekent dat de gemeente transparant moet aangeven langs welke criteria deze kosten zijn verdeeld.

Rol structuurvisie binnen grondexploitatie

De grondexploitatiebepalingen van de Wro bieden niet alleen de mogelijkheid om kosten die binnen een exploitatiegebied gemaakt worden te verhalen, maar onder bepaalde voorwaarden ook kosten die buiten het exploitatiegebied gemaakt worden. Veelal kan een structuurvisie hierin ook een rol spelen. Er wordt onderscheid gemaakt tussen kosten van bovenwijkse voorzieningen, bovenplanse verevening en financiële bijdragen aan ruimtelijke ontwikkelingen.

Bovenwijkse voorzieningen

Naast de kosten die gemaakt worden binnen en rechtstreeks ten dienste van een exploitatiegebied, kunnen er kosten gemaakt worden in verband met werken, werkzaamheden en maatregelen waarvan het exploitatiegebied profijt heeft, maar welke geheel of gedeeltelijk buiten het exploitatiegebied plaatsvinden. Te denken valt aan de aanleg van een rondweg of ontsluitingsweg, geheel of gedeeltelijk buiten het exploitatiegebied. Deze kosten kunnen rechtstreeks verhaald worden door het opnemen ervan in de exploitatieopzet, echter op basis van drie criteria: profijt, toerekenbaarheid en proportionaliteit.

Om de kosten van bovenwijkse voorzieningen te kunnen verhalen is het niet noodzakelijk dat er een onderbouwing plaatsvindt in een structuurvisie, omdat het verhaal van deze kosten via de kostensoortenlijst afdwingbaar is.

Bovenplanse verevening middels publiekrechtelijke fondsbijdrage

Anders is dit voor het bovenplans verevenen van kosten (artikel 6.13 lid 7 Wro), waarvoor wel de basis gelegd dient te worden in een structuurvisie. Bovenplanse verevening omvat kosten van werken en werkzaamheden die zich niet binnen één exploitatiegebied voltrekken, maar waarbij meerdere exploitatiegebieden zijn betrokken. Hiermee kunnen verliezen van zogenaamde 'tekortlocaties' worden verrekend met overschotten op andere, winstgevend locaties. Voor de toepassing van deze mogelijkheid is het instellen van een fonds verplicht. Een voorwaarde om exploitatiegebieden in deze vereveningsmethodiek te kunnen betrekken, is dat deze gebieden zijn benoemd in de structuurvisie en dat de structuurvisie aanwijzingen geeft over de bestedingen die ten laste van het fonds kunnen komen. Hierna is bovenplanse verevening afdwingbaar middels de publiekrechtelijke weg (het opstellen van een of meerdere exploitatieplannen). Zonder een structuurvisie is het bovenplans verevenen van kosten niet mogelijk. Bovenplanse verevening geschiedt op basis van de eerder genoemde criteria profijt, toerekenbaarheid en proportionaliteit.

Bovenplanse verevening middels bijdrage aan ruimtelijke ontwikkelingen

Een structuurvisie kan ook noodzakelijk zijn om kosten op basis van grondexploitatieovereenkomsten te verhalen via een financiële bijdrage in zogenaamde 'ruimtelijke ontwikkelingen' (artikel 6.24 lid 1 sub a Wro). Hier vallen in ieder geval de bovenplans te verevenen kosten uit

publiekrechtelijke fondsbijdrage onder, maar wat deze ruimtelijke ontwikkelingen nog meer precies inhouden, geeft de Wro niet aan en zal de praktijk nader moeten uitwijzen. Gedacht kan worden aan maatschappelijk belangrijke functies, zoals natuur, recreatie, waterberging en infrastructuur. In verband hiermee dienen de ruimtelijke ontwikkelingen in de structuurvisie duidelijk te zijn beschreven en/of op een visiekaart zijn ingetekend. Uit de projectenlijst van bijlage 1 blijkt welke ontwikkelingen worden gerealiseerd en welke bovenplanse elementen daar in zitten. Een duidelijk verschil tussen deze bijdragen aan ruimtelijke ontwikkelingen en de bovenplanse verevening, is dat bijdragen aan ruimtelijke ontwikkelingen niet te hoeven voldoen aan de criteria profijt,

Soort kosten:	Binnenplanse kosten	Kosten van bovenwijkse voorzieningen	Bovenplanse verevening	
			Publiekrechtelijke fondsbijdrage	Financiële bijdragen aan ruimtelijke ontwikkelingen dmv fondsbijdrage
Voorbeeld	Aanleg van infrastructurele voorzieningen binnen het plangebied	Rondweg/ ontsluitingsweg, geheel of gedeeltelijk buiten het plangebied	Verevening tussen een winstgevend nieuw bedrijventerrein en een verliesgevende herstructurering van een bestaand terrein	Maatschappelijke functies, zoals beleid dat bij elke rode ontwikkeling ook een groene ontwikkeling wordt gerealiseerd
Privaat-en/of publiek-rechtelijk te verhalen?	Privaatrechtelijk en publiekrechtelijk (dmv exploitatieovereenkomst of exploitatieplan)	Privaatrechtelijk en publiekrechtelijk (dmv exploitatieovereenkomst of exploitatieplan)	Alléén publiekrechtelijk (dmv exploitatieplan)	Alléén privaatrechtelijk (dmv exploitatieovereenkomst)
Te verhalen op basis van:	De limitatieve kostensoortenlijst van het Bro (6.2.3 t/m 6.2.5 Bro)	Criteria: profijt, toerekenbaarheid en proportionaliteit	Structuurvisie, met daarin aanwijzingen over bestedingen van het fonds. Daarnaast gelden de criteria: profijt, toerekenbaarheid en proportionaliteit	Structuurvisie met onderbouwing van beleid
Wettelijke grondslag	6.13 lid 1 sub c	Art. 6.13 lid 6 Wro	Art 6.13 lid 7 Wro	Art 6.24 lid 1 sub a Wro

kostenverhaal binnen de grondexploitatieregeling ▲

toerekenbaarheid en proportionaliteit. Het vragen van financiële bijdragen voor ruimtelijke ontwikkelingen kan uitsluitend op vrijwillige basis via het onderhandelingstraject tussen de gemeente en een particuliere initiatiefnemer. Afdwingbaar kostenverhaal via de publiekrechtelijke weg (exploitatieplannen) is voor bijdragen in ruimtelijke ontwikkelingen niet mogelijk.

De verschillende categorieën zijn in volgende tabel kort samengevat.

Om kosten te kunnen verevenen dient sprake te zijn van kostendragende en kostenvragende locaties. Deze structuurvisie geeft een beschrijving van de projecten die in de komende jaren zijn voorzien om tot uitvoering te worden gebracht (zie bijlage 1). Hierbij is onderscheid te maken in:

- projecten waar geen directe financiële opbrengsten worden gerealiseerd, zoals de aanleg van voorzieningen (kostenvragers);
- projecten met positief exploitatiesaldo (kostendragers).

Bij de eerste categorie gaat het veelal om de aanleg van voorzieningen zoals infrastructuur of aanleg van natuur, maar ook om exploitatiegebieden waar de kosten de opbrengsten overstijgen, zoals bij herstructurering het geval kan zijn. Deze categorie wordt aangemerkt als kostenvragers. Bij de tweede categorie gaat het om projecten die gerelateerd zijn aan exploitatiegebieden en waar in relatie tot de gemaakte of te maken kosten wel opbrengsten worden gegenereerd. Deze categorie wordt aangemerkt als kostendragers.

Voorbeelden van kostenvragers zijn:

- de aanleg van nieuwe fietspaden en nieuwe wegen;
- de aanleg van recreatieve groenstructuren;
- realisatie van ecologische verbindingzones;
- landschappelijke inpassing bij bestaande locaties of dorpsranden.

Voorbeelden van kostendragers zijn:

- nieuwe woningbouwlocaties;
- herstructureringsgebieden en herontwikkelingslocaties;
- transformatielocaties van bedrijven naar woningbouw.

Voor de kostendragers geldt het uitgangspunt

dat in de exploitatie van het betreffende gebied een positief eindresultaat ontstaat. Zoals hiervoor beschreven biedt de Wro de mogelijkheid om middels fondsvorming de kostendragers bij te laten dragen aan de kostenvragers. In Bijlage 1 is aangegeven welke projecten uit deze structuurvisie hierin een rol spelen. Er zal na vaststelling van de structuurvisie uitgewerkt worden hoe geldstromen tussen kostendragers en kostenvragers moeten gaan lopen, hoe dat geregeld moet worden en welke bedragen daarmee gemoeid zijn.

Fondsvorming en financiële uitvoerbaarheid

In het navolgende wordt besproken welk traject gevolgd wordt om tot fondsvorming en een optimale financiële uitvoerbaarheid van de projecten uit deze structuurvisie te komen.

Keuze voor fondsvorming

In deze structuurvisie wordt de ontwikkeling van diverse kostenvragende en kostendragende projecten besproken. Het verevenen van kosten tussen deze twee verschillende soorten projecten is dan ook een logisch vervolg. De gemeenteraad heeft zicht positief uitgesproken met betrekking tot fondsvorming middels deze structuurvisie. Deze structuurvisie vormt derhalve de basisgrondslag voor fondsvorming en bovenplanse verevening.

Abstractieniveau

De Wro geeft aan dat de structuurvisie ingaat op de wijze waarop de raad zich voorstelt de voorgenomen ontwikkeling te doen verwezenlijken. Of een locatie de te maken kosten kan dragen en wie de initiatiefnemer is van de betreffende ontwikkeling, is geen item op het abstractieniveau van deze structuurvisie, maar zal worden gezien

in het kader van de financiële uitvoerbaarheid van het betreffende bestemmingsplan of ander ruimtelijk bindend besluit. Uiteraard kunnen in anterieure overeenkomsten of bij gemeentelijke ontwikkeling van locaties afspraken worden gemaakt of kosten worden toegerekend die verder gaan dan het wettelijk vereiste, zodat de financiële uitvoerbaarheid van een project beter gewaarborgd is. De structuurvisie biedt in dat kader een signaalfunctie en borgt dat deze afspraken gemaakt kunnen worden, maar niet meer dan dat.

Zowel in de stadsvisie 2030, als voor een deel ook in de structuurvisie 2020, worden uitspraken gedaan die überhaupt niet geconcretiseerd kunnen worden in een getalsmatige of financiële onderbouwing. Te denken valt aan het autoluw maken van de binnenstad, waarvoor de exact te nemen maatregelen nog niet bekend zijn, laat staan hoeveel kosten hiermee gemoeid zijn. Enkel de projecten welke uitgewerkt zijn in de structuurvisie 2020, zijn gekwantificeerd, wat niet geldt voor de overige uitspraken die worden gedaan in de stadsvisie.

Deze structuurvisie vormt het ruimtelijk beleidskader tot 2020, met een doorkijk naar 2030, en kent derhalve nog vele onzekerheden. Het abstractieniveau van de structuurvisie maakt dat slechts hoofdlijnen worden beschreven, welke dermate globaal zijn dat deze niet financieel onderbouwd kunnen worden. Voor sommige projecten, zoals een buitendijkse aansluiting van de N506 op de Houtribdijk (N302), moet allereerst het realiteitsgehalte onderzocht worden middels een masterplan. Dit masterplan kan vervolgens input leveren voor concretisering van financiële

uitvoerbaarheidsaspecten, waarna verder kan worden gegaan met de eerder besproken fondsvorming. Te zijner tijd zal deze structuurvisie hierop aangepast worden. Op dit moment wordt echter in deze structuurvisie al de basis gelegd voor fondsvorming. In bijlage 1 staan de projecten beschreven welke bijdragen aan of profiteren van het fonds. Door het hoge abstractieniveau van de structuurvisie zijn nog geen kostenramingen toegevoegd, de bandbreedte hiervan zou onverantwoord groot worden.

Koppeling ruimtelijke besluiten

Deze structuurvisie loopt vooruit op de ontwikkelingen van projecten, welke mogelijk zullen worden gemaakt middels diverse ruimtelijke besluiten, zoals een nieuw op te stellen bestemmingsplan voor het centrum van Enkhuizen. In deze ruimtelijke besluiten zullen de te ontwikkelen projecten voor de komende tien jaar opgenomen worden, wat inhoudt dat een aantal van de projecten zoals beschreven in deze structuurvisie, buiten de scope van bijvoorbeeld bestemmingsplannen valt. Voor de projecten die wel binnen een planperiode van tien jaar zullen worden uitgevoerd, geldt dat deze niet in alle gevallen rechtstreeks mogelijk worden gemaakt middels een bestemmingsplan, maar kunnen worden gekoppeld aan wijzigingsbevoegdheden. Hierdoor is een storting in het fonds niet aan de orde bij het opstellen van het ruimtelijk besluit (bestemmingsplan), maar pas wanneer van deze wijzigingsbevoegdheden gebruik wordt gemaakt. Deze structuurvisie wijst de projecten en ontwikkelingen al aan die de basis voor het fonds gaan vormen.

Concretisering

Voor een aantal van de kostenvragende projecten moet (deels) financiële dekking worden gevonden in de grondexploitatie van de kostendragende exploitatiegebieden. Zodra meer duidelijkheid is over definitieve plannen en ontwikkeling/aanleg van locaties en voorzieningen kan de relatie tussen kostenverhaal en grondexploitatie worden gelegd. Dit zal zijn beslag krijgen door aanvulling, concretisering en actualisering van de structuurvisie, voorafgaand aan de vaststelling van de betreffende bestemmingsplannen of toepassing van de daarin opgenomen wijzigingsbevoegdheden. Hierop kunnen afspraken in anterieure overeenkomsten van grondexploitatie worden gebaseerd en/of exploitatieplannen worden vastgesteld.

Maatschappelijke uitvoerbaarheid

In deze paragraaf wordt de maatschappelijke uitvoerbaarheid van de Structuurvisie 2020 besproken. Achtereenvolgens komen de totstandkoming van de structuurvisie, de projecten waarin de structuurvisie niet voorziet en de actualisatie en uitwerking van het beleid aan de orde.

Totstandkoming structuurvisie

Gedurende de ontwikkeltijd van de Structuurvisie 2020/ Stadsvisie 2030 zijn bewoners, organisaties en belangengroeperingen geraadpleegd. In het begin van het traject om de koers te bepalen, later om een richting te kiezen voor de ontwikkeling. Hiertoe wordt een inspraaktraject gevolgd, waarbij zienswijzen kunnen worden ingediend. De reacties naar aanleiding hiervan zullen na verwerking

worden bijgevoegd in een op te stellen reactienota. Wanneer de structuurvisie is vastgesteld, zal een publieksvriendelijke versie worden opgesteld in de vorm van een poster.

Projecten waarin de structuurvisie niet voorziet

Gedurende de looptijd van de structuurvisie kunnen initiatieven zich aandienen waarin de structuurvisie niet voorziet. Dit betekent echter niet dat voor uitvoering van deze initiatieven de structuurvisie herzien moet worden. Als initiatieven bijdragen aan verwezenlijking van de ambities van deze structuurvisie kan worden besloten het betreffende project te realiseren, zonder dat hiervoor aanpassing van de structuurvisie vereist is.

Actualisatie en uitwerking beleid

Deze structuurvisie geeft de hoofdlijnen van het (ruimtelijk) beleid weer. Strategische beleidskeuzen worden verder uitgewerkt in sectoraal operationeel beleid of deelstructuurvisies. Daarnaast is het monitoren van het beleid van belang om doorwerking van het beleid en het behalen van de beoogde ambities te bepalen. Dit kan tot gevolg hebben dat de structuurvisie op termijn, en afhankelijk van de uitkomst van de monitoring, (deels) moet worden geactualiseerd. Ook kan concretisering van de in deze structuurvisie beschreven projecten leiden tot actualisatie en aanpassing van de structuurvisie. Het vormvrije karakter dat de wetgever aan de structuurvisie als beleidsinstrument in het algemeen heeft willen geven, maakt deze aanpassingen te allen tijde mogelijk.

Bijlagen

Bijlage 1 Uitvoeringsagenda

	Naam project	Beschrijving	Trekker	Instrumentarium
	ECONOMIE			
1.	Economisch ontwikkelingsplan	Opstellen gemeentelijke kadernota, gericht op de economische ontwikkelingsmogelijkheden van Enkhuizen, verbetering afstemming vraag en aanbod werkgelegenheid, etc.	Gemeente	Nota Economie, gemeentelijke beleidsnota
2.	Actualiseren welstandsbeleid	Bijstellen van het huidige welstandsbeleid op basis van het gewijzigd beleid in de Structuurvisie	Gemeente	Welstandsnota
3.	Gebiedsvisie Stede Broec - Enkhuizen	Herstructurering van verouderde bedrijventerreinen en infrastructuur. Uitwerking van het schetsplan met een nieuwe ontsluitingsweg aan de zuidzijde van Enkhuizen, in combinatie met een herstructurering van Krabbersplaat. Ontwikkeling tweede fase Schepenwijk met een afrondende groene buffer op het grondgebied van de gemeente Stede Broec.	Gemeenten, Ontwikkelingsbedrijf, Rijk en bedrijfsleven	Gebiedsvisie, haalbaarheidsonderzoek, bestemmingsplan
4.	Locale detailhandelsvisie	Uitwerking van de regionale detailhandelsvisie op lokaal niveau.	Gemeente	Detailhandelsvisie, DPO
5.	Realiseren ecologische verbindingzones	Uitvoeren van de bestaande plannen voor het realiseren van ecologische verbindingzones	Gemeente / provincie	Opstellen uitvoeringsplan, aankoop gronden
6.	Ontwikkeling hoogwaardige agro—technologie bedrijven	De ontwikkeling van hoogwaardige agro-technologie bedrijven stimuleren in het gebied tussen Haling en Elsenburg, met respect voor de Haling	Gemeente / bedrijfsleven	Gebiedsontwikkelingsplan Elsenburg / Haling
7.	Ontwikkeling Seed Valley	Ontwikkeling enerschikking van hoogwaardige zaadteeltbedrijven aan het Westeinde	Gemeente / bedrijfsleven	Ontwikkelingsplan Seed Valley
8.	Havenvisie	Opstellen van een visie omtrent inrichting en gebruik van de gemeentelijke havens	Gemeente	Havenvisie
9.	Beleid duurzame ontwikkeling	Ontwikkeling van een omvattend beleid inzake duurzaamheid (energiezuinigheid, duurzame woningbouw etc.)	Gemeente	Beleidsplan duurzame ontwikkeling

	Wonen en Bouwen			
10.	Ontwikkelen regionale woonvisie	Opstellen van een regionale woonvisie, met een nadere, lokale uitwerking op bevolkingsontwikkeling en woningbouw in de gemeente	Regio / Gemeente	Regionale woonvisie
11.	Regeling planologische mogelijkheden binnenstad	Opstellen van een actuele planologische regeling voor de binnenstad	Gemeente	Bestemmingsplan binnenstad
12.	Veranderingsgebied Boschplein	Creatieve zoektocht naar de invullingsmogelijkheden voor het Boschplein, met als aandachtspunten: pleinvorming, parkeervoorzieningen	Gemeente	Visie Boschplein
13.	Onderzoek ontwikkeling Gommerwijk West-West (de buitenstad)	Heroverweging van de woningbouwplannen voor Gommerwijk West-West, op basis van de verwachte bevolkingsontwikkeling. Meer aandacht voor wonen in het groen en landschappelijke inpassing	Gemeente	Woonvisie
14.	Woningbouwlocatie Westeinde-Zuid	Uitwerking van de woningbouwlocatie Westeinde-Zuid, in combinatie met verbetering ontsluitingsmogelijkheden en de ontwikkeling van groen	Gemeenten Enkhuizen, Stede Broec, Drechterland, bedrijfsleven	Woonvisie, bestemmingsplan

	Toerisme en Recreatie			
15.	Enkhuizen Waterstad	Opstellen van een toeristisch masterplan voor de binnenstad, gericht op het ontwikkelen van de ontbrekende recreatieve en toeristische schakels en ontwikkeling 'waterplein', gericht op de ontwikkelingsmogelijkheden van Gependam, Zijlweg en Dirck Chinaplein	Gemeente	Masterplan
16.	Recreatieoord Enkhuizer Zand	Uitvoering van het vlekkenplan (inclusief beeldkwaliteitplan) voor het recreatieoord Enkhuizer Zand	Gemeente / ondernemers	Bestemmingsplan
17.	De octopus	De ontwikkeling en aanleg van een stelsel van aantrekkelijke en aangename langzaam verkeerroutes, die het Enkhuizer Zand en Zuiderzeemuseum verbinden met de binnenstad	Gemeente	Ontwikkelingsplan, bestemmingsplan
18.	Westfriese Omringdijk	Ontwikkelen en in stand houden van het aantrekkelijke waterfront. Ontwikkelen van culturele en toeristisch-recreatieve mogelijkheden op en rond de dijk. Tevens onderzoek naar de mogelijkheden om het historische beeld van Enkhuizen in stand te houden bij een peilverhoging in het IJsselmeer	Gemeente	Ontwerpende verkenning
19.	Herinrichting Oosterhaven	Opstellen van een ontwikkelingsplan voor de Oosterhaven, met specifieke aandacht voor publieksfuncties in Zilverstraat en Bierkade, aanleg van meer ligplaatsen en versterken van de culturele functies	Gemeente	Ontwikkelingsplan, bestemmingsplan
20.	Herinrichting Oude Haven	Opstellen van een ontwikkelingsplan voor de Oude Haven, met aandacht voor publieksfuncties, uitbreiding van de uitgaansmogelijkheden en ruimte voor de woonfunctie	Gemeente	Ontwikkelingsplan, bestemmingsplan

	Infrastructuur en mobiliteit			
21.	Verkeer in de binnenstad	Autoluw maken van de binnenstad in combinatie met aanpassen openbare ruimte. Parkeermogelijkheden creëren buiten de binnenstad, gekoppeld aan vervoer naar de binnenstad	Gemeente	Actualisatie GVVP
22.	Het stationsgebied	Herinrichting van het parkeerterrein en de directe omgeving van het station	Gemeente	Herinrichtingsplan stationsomgeving
	Sociale voorzieningen			
23.	Nieuw onderwijs in Enkhuizen	Om de jeugd aan Enkhuizen te binden wordt ingezet op nieuwe onderwijsinstellingen in Enkhuizen: - Een school op MBO-niveau - Samenwerking met Wageningen Universiteit - Ontwikkeling brede school Reigerweg/Roerdompstraat	Gemeente / onderwijsinstellingen	Onderwijsontwikkelingsplan
24.	Centrum Jeugd en Gezin	Huisvesting van het Centrum Jeugd en Gezin in wijkcentrum De Bonte Veer	Gemeente	Bestemmingsplan
25.	Sportvoorzieningen	Verplaatsing van sportvoorzieningencomplex Immerhorn naar Gommerwijk West-West	Gemeente	Haalbaarheidsonderzoek

Legenda bij de tabel

Rood = uitvoering in de komende 3 jaren

Groen = uitvoering tussen 4 en 7 jaren

Blauw = uitvoering tussen 8 en 10 jaren

Abcde = project dat bij kostenverevening c.q. fondsvorming zal worden betrokken

Bijlage 2 *Literatuur*

- Regionale Detailhandelsvisie West-Friesland 2008
- Startnotitie Economische Zaken & Toerisme; Gemeente Enkhuizen
- Toekomstvisie Enkhuizer Zand (vlekkenplan)
- Verkeersplan Enkhuizen,
- Startnotitie binnenstadsplannen
- Nota steigers en walkanten (concept oktober 2006)
- Beleidsnota speelruimte concept februari 2008
- Havenatlas Enkhuizen 2006
- Coalitieakkoord 2007 – 2010
- Cultuurhistorische Verkenning Oude Haven, RACM 1997
- Nota Integrale Veiligheid Enkhuizen 2007 – 2010
- Notitie Gebiedsvisie Broekerhaven Stede Broec – Enkhuizen
- Raadsbesluit Parkeren mei 2009
- Beleidsvisie Schootsveld, 2002

ENKHUIZEN

structuurvisie 2020

LEGENDA

- ① Schootsveld
- ② Oosterhaven
- ③ Oude Haven, binnen en buitenwater
- ④ Stationsomgeving tot aan de Randweg
- ⑤ Enkhuizerzand
- ⑥ Westeinde tot aan station Enkhuizen
- ⑦ Krabbersplaat
- ⑧ Waterplein
- ★ 1 Vijzelstraat
- ★ 2 Boschplein
- ★ 3 plein Noorder Boerenvaart
- ★ 4 RSG-dependance
- ★ 5 locatie Reigersweg/ Roerdompstraat
- Seedvalley
- uitbreiding wonen
- herstructurering
- uitbreiding werkstad
- ecologische verbingszone
- Westfries Omringdijk
- recreatieve route
- provinciale weg
- nieuw trace N506
- gemeentegrens

